

SANDARA

DALBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS

Prenumerata metams:

Amerikoje 2.00
 Kanadoje ir Lietuvoje \$3.00
 Pusei metų:
 Amerikoje \$1.25
 Kanadoje ir Lietuvoje \$1.50
 Skelbimų kainas klauskite laišku.

SANDARA

327 E St. So. Boston, Mass.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA

LITHUANIAN WEEKLY

Published by Lithuanian National

League of America.

Consisting of 95 Branches, Located in all largest cities of the U. S. A. Represents over 50,000 Lithuanians in New England, and about 700,000 in the United States

SANDARA

327 E St. So. Boston, Mass.

No. 18

Tel. So. Boston 2408

So. Boston, Mass., May-Gegužės 5 d., 1927

Kaina 5c.

Metai XIV

Seimo atstovas D-ras J. Pajaujis ir du karininkai nuteisti mirtin

9 žmonės pasmerkti katargon

LIETUVOJ ĮVESTAS APGULOS STOVIS?

KAUNAS. Balandžio mėn. 29 d. Elta praneša, kad karo teismas už sukilimo ruošimą pasmerkė mirtim Pajaujį, vyresnį leitenantą Tornau ir karo raštininką Žemaitį. Devynis kitus kalėjiman nuo pusantų iki dvylikos metų. Dešimt išteisinta.

Respublikos Prezidentas pirmiems trims mirties bausmę pakeitė kalėjimu iki gyvos galvos.

LIETUVOS PASIUNTINYBĖ AMERIKAI

VALSTIEČIŲ LIAU DININKŲ PAREIŠKIMAS IR PROTESTAS

Del vid. reik. ministerijos paleistų paskalų apie neva susektą šamokslą Valst. Liaud. C. K-tas išleido tokį pareiškimą:

Iš šito pranešimo galima padaryti išvadą, kad kalbamo sukilimo rengime yra kaltinama ir Valstiečių Liaudininkų Sąjunga. Todėl Valstiečių Liaudininkų Sąjungos Centro Komitetas laiko savo pareigą pareikšti, 1) kad šiam komitetui apie jokią organizaciją susidariusią su tikslu ginkluotai nuversti esamąją vyriausybę ir jos vieton pastatyti kita, sudėtą iš valstiečių liaudininkų ir socialdemokratų žmonių, nieko nėra žinoma, ir todėl prieš visokias aluzijas ir įtarinėjimus šiuo atžvilgiu Komitetas griežčiausiai protestuoja, 2) kad Seimo narys Dr. Pajaujis bavo suimtas ne Šiauliuose balandžio 3 d., kaip tvirtinama oficialiame pranešime, bet Kaune, balandžio 4 d. ryte, ir ne bevarant nusikalstamą darbą, o yra paimtas iš traukinio, kuriuo grįžo iš valdžios leisto ir legalaus valstiečių liaudininkų sąjungos Šiaulių apskrities kuopų atstovų suvažiavimo, ir 3) kad kaltinimas Seimo nario d-ro Pajaujo esant vienu vyriausių sukilimo organizatorių Valstiečių Liaudininkų Sąj. C. Komitetui tuo labiau yra visai nesuprantamas.

VALDŽIA TVIRTINA, KAD JOKIOS AGITACIJOS NĖRA

Kuo ji pateisins savo terorą?

LONDONAS. Exchange Telegraph korespondento bal. 26 d. pranešimu iš Kopenhagos del išsivystančios komunistų agitacijos visoje Lietuvoje paskelbtas apgulos stovis. Pranešimu iš Kauno valdžia bijanti sukilimo.

Tuo tarpu "Liet. Kel." bal. 11 d. skelbia iš Kauno: "Elta" atšaukia žinias, paleistas Vilniaus lenkų laikraščio apie tariamąjį mūsų kariuomenės grupavimą demaršacijos linijoje. Toliau apie tariamąjį suėmimą Kauno įguloje 20 karininkų, apie net pavogtus mūsų vyriausiojo štabo dokumentus ir apie buk tai apsiėmusią komunistišką agitaciją Lietuvoje. Visos tos žinios esančios neteisingos ir pramanytos. — Ir prisikisęs nebesuprasi, kas ten dedasi. Padarė perversmą, įvedė karo lauko teismus, karo stovį, apgulos stovį, diktaturą, žudo šaudo žmones ir oficialiai skelbia, kad net komunistiškos agitacijos nėra. Sitokia vakchanalija tikrai negali ilgai tęstis.

VOLDEMARAS SAVO PROGRAMĄ ISPILDĖ

Voldemaras kovo 8 d. savo atsakymo kalboj į opozicijos kritiką del jo deklaracijos nedviprasmiškai grąšino iš Seimo tribunos opozicijai, šaukdamas, jog kas busias opozicijoje jo vyriausybės programai tas busias opozicijoje; Lietuvai, o tokia opozicija busianti be pasigailėjimo išrauta iš pašaknų (skait. "Sand." No. 15). Kadangi valstiečiai liaudininkai ir soc. demokratai buvo aiškioj opozicijoje žymiai Voldemaro programos daliai ir del deklaracijos pareiškė jam nepasitikėjimą, tai Voldemaras ir ėmėsi savo "programą" vykdyti, neužilgo po to suimdamas ir atiduodamas karo lauko teismui eilę žymesnių valst. liaud. ir soc. dem.—ų, o balandžio 4 d. iš- (Tiesinys žiur 4 pusl.)

SMETONA ŠAUKIA-SI I LIETUVOS SUNUS IR DUKTERIS.

Sumynės Konstitucija ir surakines kraštą apgulos stoviu kviečia pasisakyti Lietuvos gyventojus, kaip jie junta ir ką jie mano! Paleidęs Seimą p. A. Smetona išleido atsisaukimą, kuriame pasigyręs buvęs Valst. Tarybos pirmininku ir pirmu Valst. prezidentu šitaip teisiniu prieš sukaustytą kraštą paskutinį savo žygi:

"Kadangi grįžimas į senąją valdžią būtų pražūtingas (o jo, rods, norėjo minimoji Seimo dauguma), nes nustumtų mūsų šalį dar pavojingesnį padėjiman, kaip tas, kuris privėdė prie gruodžio 17 d. pernai metų įvykio (?), tai man, stovindiam valstybės priešakyje, nebeliko kitos išeities, kaip tik paleisti Seimą.

Tai yra nepaprastas Seimo paleidimas, del to laikiau reikalingu paaiškinti jo priežastį plačiai Lietuvos visuaomenei, kad ji susimąstyti, kas reikia daryti, kad Lietuva atstotų ant tvirtesnio kelio."

Valdžia esanti šiandien susirupinusi ne partiniams (asmeniniams! Red.) sametimais, delto ji norinti sužinoti, kaip krašto gyventojai junta ir ką jie mano. Matyt, p. Smetona nebesipatikė savo šnipų armijai, kuri juk gana plačiai ji informuoja.

VOLDEMARAS IR ČANG TSO LINAS

Žiniomis iš Pekino specialinė Cingtolino paskirta komisija radusi reikalingu areštuotuosius Pekinge atiduoti paprastai-

jam teismui, o ne karo lauko, kaip buvę žadėta.

PARYŽIŲ APĖMĖ ANARCHISTŲ BAIMĖ

Susekta 1500 galvų banda. Paryžius, 30 bal. Mieste didelis sujudimas del gauda apie nepaprastai išsiplėtusią banditų organizaciją. Policijai pavykę vieną tokią 1500 galvų skaičių susekti. Ji susideda iš italų ir ispanų, yra nepaprastai gausiai apsiginklavusi ir verčias išlaužimais. Per porą metų jie išlaužė net 160 pinigų spintų. Jiems esą vienoj dirbtuvėj padaryta 3000 bombų, iš kurių 600 policija jau pagavusi ir radusi dar ginklų sandėliu.

ORO PAŠTAS EUROPA-AMERIKA

Dr. H. Eckener apie savo naują cepeliną.

N. Yorkas. Ką tik atvykęs iš Volketijos žinomas milžino orlaivio Amerikai "Los Angeles" statytojas Dr. Hugo Eckener pranešė laikraščio korespondentams, kad jis kitais metais pabaigs statyti kitą cepeliną milžiną, kurs 1928 m. rudenį jau pradės oru plaukioti tarp Europos ir Amerikos. Orlaivis bus 105,000 kubikmeterių italpos, bus pripildytas hidrogeno. Ilgumo turės 225 metrus, pločio 32 mtr. Dirbs 5 motorai po 250 arklio pajėgų kiekvienas. Turės 5 inžinierius, 15 mechanikų, 3 telegrafistus ir 14 vyrų šiaip oro matrosų. Keleivių ims tik 24 žmones, kita važma bus paštas. Lėks 80 mylių į valandą.

Potvinių pavojus didėja

Arkansas valstijos dalis po vandeniu. PRALAUŽTA DAR KELI PYLIMAI.

New Orleans, Bal. 30 d. Didžiausias potvynis, kokio vargu atsimensa J. V. istorija, plečiasi su neapsakomu greitumu. Valdžiškai pranešama, kad pavojus nemažėja. Ties Vieckburgu, Miss. vanduo išsiliejo per pylimą ir apėmė miesto dalį. Mississippi ties Vieckburg seštadienį pasiekė dar negirdėto pakilimo. Į pietus nuo Natchez ties Gloscock bangos pralaužė 100 pėdų pločio pylimą ir išsiliejo į lygumas. Dalis rytų ir centro valstijos apsemta. Arkansas pylimai pralaužti 3 vietose ir apsemtė visą rytų pietų dalį Arkansas valstijos. Daromi sprogdinimai. Prekybos sekret. Hoover pranešė prezidentui Coolidge, kad New Or-

leans esą dar vilties išgelbėti, bet kraštas tarp Vigsburgh ir New Orleans esąs be vilties. 200,000 žmonių yra be pastogės ir be nieko.

GRESIA VISAI KALIFORNIJOS DALIAI. Pabėgėlių laukiama apie 400,000

Naujausiomis žiniomis Mississippi upyno potvynis tebesiplečia. Arkansas vald. dar užlietas McGehee miestas; pasilikę 1500 žmonių dar laikosi 2-se aukštuose. Oro spėjimai praneša, kad Yumai ir zemesniosioms Kalifornijos dalims gresia didelis potvynis. Arkansas žuvo, kiek patirta, 119 žmon. Nuken-tėjusių pabėgėlių spėjama padaugėsiant ligi 400 tuks. Pakviestas ir nelaimių vietas pats prezidentas Coolidge. Reikalaujama žymiai padidinti pagelbos fonda

ŠIOMETINIS LIETUOS EKSPORTAS

"Kad prikropiau šiaulietį rupužę tai prikropiau: dvi veršinas už vieną pardaviau!"

Zemaičių juokas.

Brazilietis: "Mokame už gyvą pristatytą žmogų po 1250 lt. ir agentui už prikalbinimą po 250 lt."

Kunigas-karininkas (Skaityk 2 pusl. skyrių Lietuvos žinios apie karininkų pasitarimą emigracijos klausimu): "Gaunant po 88 nuo štukos metams prieširinks \$96000."

NUO NAUJŲ METŲ JAU EMIGRAVO 7000.

Valdžia pirkis laivų lietuviams iš Lietuvos vežti

Chicago Tribune agentas Pabaltėj Donald Day praneša, kad vid. reik. ministerijos oficialinėmis skaitlinėmis nuo sausio 1 dienos iki šiol iš Lietuvos emigravo daugiau kaip 7,000 asmenų, o vidaus reikalų ministerija sako, kad per šiuos metus emigruos viso 30,000 žmonių.

Nuo šių metų pradžios laivų kompanijai ir emigracijos biurai Kaune visados prisikimš žmonių.

Masinis Lietuvos valstiečių emigravimas kraštui kas metai padaro apie 180 milijonų litų (apie 18 milijonų dolerių) nuostolių produktingu darbu, nes kiekvienas emigrantas pasiima apie 1,000 litų.

Lietuvos vyriausybė, svarstyama tą klausimą, mano, kad bent dalis tų pinigų būtų galima pakreipti į valstybės išdą įsteigus valdžios garlaivių pasazieriams gabenti. Šią projektą remia vidaus reikalų ministeris Musteikis, kurs bando emigraciją kontroliuoti. Tamstų raštą įdėsim kitame n-ry.

'BENDRO FRONTO' NIEKS NENORI

Ir Prancuzų socialistai atsisakė.

Žiniomis iš Paryžiaus ten įvykęs Prancuzijos socialistų kongresas nutarė: Jokių bendro fronto su komunistai! Neiti su jais jokių blokų parlamente. Neturėti ryšių nė susitarimų su jais jokiuose politiniuose nei darbinink. reikalų traktavimuose.

PASKAITA APIE EMIGRACIJĄ

"Rytas" rašo, kad kovo 10 d. Kaune maj. Kuizinas paskaitoj apie lietuvių emigraciją pareiškė, jog Brazilijos valdžia laivų kompanijai moka už pristatytą gyvą darbininką po 1250 litų, o agentui už prikalbinimą po 250 lt. Privi-sė viename Kaune per 15 agenturų ir daugybę agentų, kurie pelningai prekiauja mūsų žmonėmis. Už tuos nelaimingus emigrantus viena tik laivų linija suvedė metinę apyvartą 30 milijonų litų.

Viena firma turėjusi leidimą vežti tik svetimtų žmonių per 3 mėn. išvežė į Braziliją 3600 žmonių tik lietuvių. Reikia sudaryti su kompanijomis sutartis, busią galima uždirbti nuo išvežamo žmogaus po 8 dolerius ir sutaupti per metus 9600 dolerių.

Kun. Steponavičius pareiškė, kad per paskutinius 3 mėn. iškeliavo daugiau, kaip visais pereiniais metais Pastaba: "Draugas" tlu-močiija, kad blogai apie emigraciją skelbią "iš vien su lenkis mūsų kairieji čia Amerikoje." O Lietuovų "iš vien su lenkais" matot skelbia ir dešinieji kunigai.

Li Internacinalo protestas. Kaunas, 10 bal. Smetonos valdžia gavo iš II Internacinalo Amsterdame protesto telegramą, kurioje protestuojama prieš karo lauko teismų praktiką Lietuvoje ir jų nuosprendimus žudyti mirtimi. Apdegė Lietuvos atstovybė Vašingtone baland. 28 d. anksti rytą kilo gaisras Lietuvos atstovybėj apatiniame aukšte. Nuostolių a-pie 1500 dol. Priežastis nepatirta.

KITAME "SAND." NUMERY BUS:

"Vienybės" Direktoriato "ultimatumas" "Sandarai" Karikatūra: Dramblys ir šunyčiai arba bendras frontas.

Linksmas fejtonas. Daug rimtų straipsnių ir svarbių žinių.

KLAIPEDA TIKISI RINKIMŲ

Klaip. laikraščiai praneša, kad ginčai del rinkimų sąsų tikimasi greitu laiku pasibaigs ir bus paskelbti rinkimai į Klaipėdos krašto seimelį.

PADEGIMAI SU MUNŠAINU

Brooklyn, N. Y. Baland. 30 d. rytą No. 573, 2 ave. užsidegė namai, kur sudėgė 2 žmonės. Policija patyrė, kad įvykęs padegimas ir rastas išdegusio spirito indas bei spiritui aptaškytos sienos. Prieš 3 savaites toks pat padegimas įvyko gretimame name. Kaltininkai dar nepagauti.

75 KALNAKASIAI PALAIDOTI

6 žmonės žuvo, 15 sužeista, kitų likimas nežinomas.

Fairmont, W. Va. bal. 30 d. Angliu kasyklose sprogo gazai, užversdami 75 darbininkus sachtose. Užmašti 2 ir sužeisti 15 viršų dirbė žmonės. Išskubėjusi pagelba del tirštų gazų ir dumų buvo priversta sugrįžti. 75 žmonės likę tuneliuose kitoj pusėj sproginio vietos. Po ilgų valandų sunkaus darbo rasta 4 nebegyvi ir 16 gyvų žmonių, kurie išgabenti į viršų. Pradėta išlaužti į kitus tunelius, kur tikimasi rasti likusius nelaiminguosius.

PRIEŠ IMIGRACIJOS SUVARŽYMĄ

55 susivienijimų sąjunga

Detroito yra susiorganizavusi lyga kovai prieš 1924 m. įstatymą, suvaržantį imigraciją Amerikon. Lygoj dalyvauja vokiečiai, švedai, danai, flormai, olandai ir šveicaričiai, viso 55 susivienijimai. Baland. 30 d. buvo tos lygos posėdis, kuriame perskaityta J. Vals. senatoriaus Shipstead'o iš Minnesota laiškas raginantis kovoj prieš imigracijos suvaržymą nesivaduoti jausmu, kad nesukėlus at-lakliųjų amerikonų prieš-reakcijos, o geriau įrodinėti faktais ir nurodinėti moksliskai, kad kvotų įvedimas neišlaik kritikos ir yra neįgyvendinama.

A. L. T. Sandaros Reikalai.

KONTESTO EIGA

Zemiau paduodame kiek kuris kontestininkas turi poitų:

P. A. Dedydas, Worcester, Mass.	5600
L. G. Natkevičius, Waterbury, Conn.	2390
F. Motuzas, Detroit, Mich.	1770
D. V. Stasiunaitis, Bridgeport, Conn.	524
F. J. Vilkas, Naugatuck, Conn.	405
I. Kasputis, Kenosha, Wis.	400
P. P. Remeika, Bridgeport, Conn.	700
M. Kvaratiejus, New Haven, Conn.	395
K. J. Semaška, Chicago, Ill.	480
A. Bardauskas, Chicago, Ill.	280
J. Laukonis, Detroit, Mich.	230
P. P. Pilipauskas, New Britain, Conn.	180
J. Medžiauskas, Montello, Mass.	260
B. Vedeikis, Hartford, Conn.	120
K. Smolis, Detroit, Mich.	120

Šeškančią savaitę paskelbime daugiau.

"SANDAROS" PLATINTOJAI PASISTENKIM LIGI SEIMO

Kiekvienas skaitytojas dar po vieną skaitytoją!

Nėra to darbo, kuris neatneštų vaisių. Juo labiau, jei tas darbas dirbamas ne vieno, kito, o visų bendrai! Jau "Sandaros" draugai gali daug kuo pasidžiaugti: užsakymai didėja, prenumerata auga, kontestas eina lenktynių. Bet, žinoma, sustoti pasiaukely butų didžiausia klaida. Visuomet taip yra: juo geriau pradeda sėksti, juo daugiau randasi energijos ir pasiryžimo su dar didesniu atsidavimu toliau dirbti. Musų darbo laukas yra milžiniškai didelis. Juk Amerikoje lietuvių visos milijonai! Kiek daug tad "Sandarai" gali rasti skaitytojų... Tik reikia juos susiekti. Žmonių tokia mat natūra, kad jie bevelija buti surandami, kaip patys eiti ieškoti.

ALTS. Seimas bus birželio 13 d. Kontestas pratęs-

GERIAUSIAS BUDAS SU "SANDARA" SU-SIPAZINTI.

Kai tik kur nors vyksta koks Sandariečių parengimas: susirinkimas, prakalbos, vakarėlis ar kitokia šveiga, būtina prašyti "Sandaros" draugai ir korespondentai kiekvienam tokiam įvykiui užsiskirti administracijoje 327 E St. So. Boston, "Sandaros" po keliasdešimt naujausiojo numerio išpardavimui. Taip pat niekad neužmirškite priminti reikalą "Sandarą" skaityti. Gyvo žodžio reklama labai daug reikšia, o dabar Sandariečiam taip gyvai krutant tokių reklamų progų pasitaiko begalės. Tad nepraleiskim nė vienos progos!

MONTELLO, MASS. Sandariečių žiniai susirinkimas.

ALTS. 24 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks penktadienį gegužės 6 dieną, vakare 7-30 L. A. Kluibo svetainėje, 113 Ames st. Gerbiami Sandariečiai, stengkitės visi susirinkti nes turime svarbių reikalų apkalbėti, nes ateina vasara, o per karščius nenorėsime laikyti susirinkimų, tai tinkamai sutvarkysim savo organizacijos reikalus ir sykiu prisirengkime ant vasaros su kitomis Sandaros kuopomis turėti linksmus išvažiavimus ir tt. Kviečia kuopos Valdyba

tas visam gegužės mėnesiui, taigi veik ligi Seimo. Visi Sandariečiai štai ką padarykime per tą laiką: 1. Iš visų kolonijų, kur dar nėra konteste dalyvaujantių, kuogreičiausia pasiskelbkite "Sandarai" ir stokitė į darbą ne po vieną kitą bet juo daugiau, tuo geriau!

2. Visi "Sandaros" skaitytojai per šį mėnesį susirinkite kuogreičiausia skaitytojų tarpe savo padidinti, o jau nemažiau vienu tai kiekvienas skaitytojas tesuranda!

3. Paieškokite ir pasitarite kad kiekvienoj kolonijoje galima būtų įrengti "Sandaros" pardavinėjimą išnesiojant po namus ir įstaigas. Daug dar yra būdų, bet kol kas atlikime šita.

Visi į darbą. Geriausia dirbti Sandaroje!

CHICAGO, ILL.

Atst. Radžio prakalbos.

Balandžio 18 d. ALT. Sandaros 23-čia kuopa buvo surengus prakalbas g. N. Radžiui Lietuvos Seimo atstovui, Lutheran Church 1633 North Washtenav ave.

Parkalbos prasidėjo su musų tautiniu himnu, kurį Pirmyn Mišrus choras, po vadovyste p. P. Sarpaliaus, gerai sudainavo, publikai padedant.

Aukų \$40.32 sudėjo gerbiami aukotojai ant Lietuvos demokratijos aukuro laisvės: per p-lę V. Cepukuntę ir St. Jokubauską: kun. P. P. Zalinkevičia \$5, St. Jakubauskas \$5, K. J. Semaška \$2; po \$1: P. Skadzius, M. Cepulevičia, B. Abrakevičūtė, N. Maliorienė, M. Dundulienė, J. Ridišauskas, V. Šliauteris, P. Prusis, M. Budris, X. Šaikus. Smulkių aukų — 30c. Viso \$22.60.

Per ponį St. Semaškienę ir A. Zilę: Dr. A. Mostvidas \$5, inžinierius p. B. Šimokaitis \$5; po \$1: A. Ripkevičia, P. Petrušis, F. Harmonas, M. Matulis ir A. Zilė. Smulkių aukų — \$2.72. Viso \$17.72. Kas viso labo pasidaro \$40.32.

Šio vakaro rengimo lėšų pasidarė tik \$3, taigi \$37.32 bus kuogreičiausia pasiūsta Valstieč. Liaudininkams per Sandaros Politinį Izdą. Visiems geros širdies aukotojams ir šalininkams demokratijos tariame. Širdingą padėką. ALT. Sandaros 32 kp.

NEW BRITAIN, CONN. ALTS. 2 apskr. suvažiavimo įspudžiai.

Daug mes girdejomė apie Connecticut valstijos sandariečius. Daug jie "Sandaroje" apie save parašo, daug parašo ir svetimų valstijų sandariečiai apie juos. Buvusiame 24 Balandžio antrojo apskr. suvažiavime matyti jaunų, gražių vyrų atsidavusių tikrajai demokratijai; matyti tarp jų ir senų, pradžiusių, bet su jaunoms idejomis naujais darbais. Man, kaip senam sandariečiui, tai smagu ir jauku darosi, matyti kad musų darbai ir visi vaisiai dėl žmonijos gero čia plačią žingsniu. Pačiame suvažiavime nebuvo užspudinėjimų nebūvo neigimų nei savo draugų, nei priešų. Darbas, darbas ir darbas tai visų motto. Nebuvo užspudinėjimų net gi ir tiems draugams kurie paskutiniu laiku nuslydo nuo Sandaros idejos ir nuėjo prie tu, kurie "Aušros" ir "Varpo" idejas smerkia, neigia. Net ir "Vienybė", kuri po Gr. 17 d. nuslydusi nuo demokratybės maštavo, isreikštą jos buvusių gerų darbų (tai išsireikšė Sekys, Čekanauskas, Mikalauskas) įspudis suvažiavimo dalyvių buvo didis, prakilimus. Dalyvavusis suvažiavime redaktorius Pronsks ("Magarycius" autorius Aklasmate, taipgi žinomas iš "Lietuvos Žinių" vedamu straipsnių Bangputis) dar daugiau tuo prakilimo visiems pridavė. Ir tikiuosi, jog kas tik skaitys antroje apskr. suvažiavimo protokola, ir vietas (Conn.) apskr. nariai, ir kitų — išsibėskusių po Suvienytas Valstijas apskr. kuopų nariai pasėks visus darbus ir žygius, ir dirbs nenuilstamai, dirbs su visa siela į kuno Sandaros labui, demokratijai ir apšvietai.

M. Bed.

ALTS. 32 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks penktadienį, geg. 13 d. 8-tą val. vakare, Lietuvių svetainėje, 354 Park st. Todel kviečiami nariai kuonoskaitlingiausiai atsilankyti, nes yra daug svarbių reikalų apkalbėti kaslink bėgančių organizacijos reikalų. Taipgi kurie nori prisirašyti prie Sandaros 32 kp. galite ateiti į susirinkimą ir prisirašyti.

NEW BRITAIN, CONN

32 kuopos susirinkimas

ALTS. 32 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks penktadienį, geg. 13 d. 8-tą val. vakare, Lietuvių svetainėje, 354 Park st. Todel kviečiami nariai kuonoskaitlingiausiai atsilankyti, nes yra daug svarbių reikalų apkalbėti kaslink bėgančių organizacijos reikalų. Taipgi kurie nori prisirašyti prie Sandaros 32 kp. galite ateiti į susirinkimą ir prisirašyti.

P. P. Pilipauskas, rašt.

MILWAUKEE, LLL.

Atst. Radžio prakalbos.

Bal. 25 d. cionai įvyko atst. N. Radžio prakalbos. Žmonių buvo nemažai. Aukų surinkta \$11. Gegužės 1-2 d. įvyks prakalbos Clevelande, o 5-6 d. Baltimorėje.

HARTFORD, CONN.

26 kuopos piknikas

ALT. Sandaros 46 kuopa rengia Birželio 12 dieną pikniką — išvažiavimą Draugijų Sąjūsiu Parke, taigi labai prašoma, kad kaip vietinės draugijos, taip ir apilinkinės, ypač Sandaros kuopos tą dieną nieko nerengytų, bet pasitengtų dalyvauti Hartfordo Sandaros kuopos išvažiavime. Rengėjai yra pasiūventę išvažiavimą padaryti povyzdinga, žingeidų, draugišką. Bus plati programa, žaislai, dainos prakalbos, ypač manoma, jog dalyvauis Centro dalyvių, o svarbiausia "Sandaros".

Rengėjai visą pelną, kuris pasidarys, pašvęs musų kultūriškims ir labdariniams tikslams. B. V. P. S. Vietinės Sandaros 46 kp. busimas susirinkimas įvyks Gegužės 1 dieną. Prasidės 9 valandą ryte: 177 Park gt. Visi nariai ir prijaunantieji, kurie nori įstoti į kuopą, prašom atėti. Ypač visi nariai turite ateiti, nes bus daug svarbių reikalų aptarti.

AUKOS POLITINIAM IZDUI

ALTS. New Britain 32 kuopos surengtose prakalbose balandžio 25 d. surinkta aukų Polit. Izdai 12 dol. Aukavo: V. Abesiuinas, J. Mikalauskas, M. Kriugelis, P. Bruzauskas, J. Ragelis, P. Pilipauskas po 1 dolerį ir J. Drauzikas, A.

Petuskis, M. Maziuka, B. Griukevičia ir P. Kupstas po 50c. Smulkių \$3.50. Viso labo 12 dol.

CLIFFSIDE, N. J.

Svarbi žinutė Cliffsidės lietuviams.

Suomi pranešiam visiems geros sveikos minties lietuviams, kad ALTS. 45 kp. Jaunuolių Mokykla rengia puikų sveituvių vakarėlių-sokių ant 8 dienos Gegužės (May) sekmdienį, pradžia 4 valan. po pietų, Kluibo kambariuose kur esti mokykla. Šio rengimo svarba visiems suprantama, nes visas pelnas skiriamas minėtai mokyklai, ir tur but bus paskutinis šio sezono š. m. rengimas. Todel kiekvieno lietuvi pareiga šiame populiary dalyvauti, kuris myli kultūrą bei apšvietą. Mes tik tam ir gyvenam, kad šviestis ir mokytis, ir jei kas to trokštą, jiems padėkim. Užprašom visas ir visus, vietinius ir apylinkės lietuvius, kviečia Mokykl. Direkceja

P. S.

Kas nori jaustis kaip Lietuvoj dalyvaukite šiame vakarėly, nes turėsime programą kuri sudarys mokytojas Vl. Mučinskas (antri metai kaip mokytojauja) su mokiniais iš dainų ir deklamacijų. I Amerikos lietuvių pažangiąja visuomenę.

NEW BRITAIN, CONN

32 kuopos susirinkimas

ALTS. 32 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks penktadienį, geg. 13 d. 8-tą val. vakare, Lietuvių svetainėje, 354 Park st. Todel kviečiami nariai kuonoskaitlingiausiai atsilankyti, nes yra daug svarbių reikalų apkalbėti kaslink bėgančių organizacijos reikalų. Taipgi kurie nori prisirašyti prie Sandaros 32 kp. galite ateiti į susirinkimą ir prisirašyti.

P. P. Pilipauskas, rašt.

MILWAUKEE, LLL.

Atst. Radžio prakalbos.

Bal. 25 d. cionai įvyko atst. N. Radžio prakalbos. Žmonių buvo nemažai. Aukų surinkta \$11. Gegužės 1-2 d. įvyks prakalbos Clevelande, o 5-6 d. Baltimorėje.

HARTFORD, CONN.

26 kuopos piknikas

ALT. Sandaros 46 kuopa rengia Birželio 12 dieną pikniką — išvažiavimą Draugijų Sąjūsiu Parke, taigi labai prašoma, kad kaip vietinės draugijos, taip ir apilinkinės, ypač Sandaros kuopos tą dieną nieko nerengytų, bet pasitengtų dalyvauti Hartfordo Sandaros kuopos išvažiavime. Rengėjai yra pasiūventę išvažiavimą padaryti povyzdinga, žingeidų, draugišką. Bus plati programa, žaislai, dainos prakalbos, ypač manoma, jog dalyvauis Centro dalyvių, o svarbiausia "Sandaros".

Rengėjai visą pelną, kuris pasidarys, pašvęs musų kultūriškims ir labdariniams tikslams. B. V. P. S. Vietinės Sandaros 46 kp. busimas susirinkimas įvyks Gegužės 1 dieną. Prasidės 9 valandą ryte: 177 Park gt. Visi nariai ir prijaunantieji, kurie nori įstoti į kuopą, prašom atėti. Ypač visi nariai turite ateiti, nes bus daug svarbių reikalų aptarti.

AUKOS POLITINIAM IZDUI

ALTS. New Britain 32 kuopos surengtose prakalbose balandžio 25 d. surinkta aukų Polit. Izdai 12 dol. Aukavo: V. Abesiuinas, J. Mikalauskas, M. Kriugelis, P. Bruzauskas, J. Ragelis, P. Pilipauskas po 1 dolerį ir J. Drauzikas, A.

DEL LAISKŲ I LIETUVĄ

DIKTATORIAI RUOSIAS I KARĄ

Laiškai iš Amerikos į Lietuvą ir į Ameriką iš Lietuvos dabar labai atštriai cenzuruojami. Nei vienas laiškas iš Amerikos ar į Ameriką dabar neišvengia cenzūros spastų. Aišku, kad bent kiek netinkamu dabartiniams Lietuvos carukams laiškus cenzura naikina. Kitus praleidžia, bet ilgiausiu sutrukdė, todėl kokį nors reikalą atlikti tarp Lietuvos ir Amerikos dabar yra labai sunku.

Daktaras Greičiunas rodo iš Čikagos, siuntinėjo daug laišku į Lietuvą su atsiskaitimais apie gruodžio 17 dienos įvykius. Cenzura turėjo labai daug darbo, kol visus tuos laiškus panaikino.

Lietuviai, kurie dar atmena caro laikus ir atmena budus, kokiais kovojo su caro cenzura, laišku sekimu, spaudos persekiojimu ir tt. ir dabar neturi didelio vargo, besurašinėdami su Amerika. Iš pritymo žino, kokiais keliais reikia eiti, kad savo pasiektų, kaip prigausti budrą cenzoriaus akį ir tt. bet kurie tu kelių ir būdų nežino, tiems su susirašinėjimu tai jau tikras vargas (patartina pasimokinti iš P. Rusecko "Knygnešio", Red.).

P. Bajoras.

LIETUVIŲ EMIGRACIJOS ŽINOVAI

Oficijai praneša, kad balandž. 10 d. Kaune įvykęs pasitarimas tarp nedidžio skaičiaus karininkų apie iševystę iš Lietuvos. Tarp kitų kalbėję majoras Kuizinas (Amerikos lietuvių laikr. ir laišku, vėliau "L. Ž." cenzorius), kunigas Steponavičius, (o tai kas per karininkas?) koks tai ponas Čemarka (vienas toks buvo apskrus šnapš "Cingu-Lingu" dirbėjas) ir vid. reik. min. Musteikis. Beveik visi būvę to nuomonės, kad iševystę iš Lietuvos visai natūralus apsiirėškimas...

Na žinoma! Jeigu tokie "karininkai" emėsi "tirti" masinio priežastis, tai tik belieka priminti pavyzdį, kas atsitiko batsiuviui emus pyragus kepti.

SUOMIAI APIE LIETUVĄ.

Suomių tauta ir jų spauda yra nuo seno pasižymėję Lietuvai nepaprastu nuoširdumu ir draugingu nu. Jie visuomet buvo pirmi už Lietuvą tarti teisingą atvirą balsą Lietuvos kovose dėl savo teisių į Vilnių. Bet dėl vidaus padėties matyti ir suonių grūdią demokratišką širdį skyskaudo.

Basanavičiaus mirties proga Viipuri (Vyborgo) ukininkų s-gos stambiausiam laikrašty "Karjala" įdėta ilga Dr. R. Ollerio monografija apie Didįjį Vilniaus 1905 m. Seimą. Autorius ją baigia šiaip: "Vilniaus Seimo užbrėžtosios laisvės dar nėra pasiekusios savo zenito. Tai tik aušra. Nakties galybės dar nėra nublokstos. Vėl yra užstojojusi reakcija ir kopimas prie laisvius yra vėl pasikeitęs persekiojimais".

Toliau autorius nupasaikvoja apie Želigovskio smurtą prieš Vilnių.

LIETUVOS ŽINIOS

LIETUVY" KOKS TAI "STRATEGAS-POLITIKAS"

"Lietuvy" koks tai "Strategas-Politikas" keblintam n-ry rašo apie "Mūsų diplomatijos ir Tautos uždavinius" ir išvadžiomas, kaip "energingas vadas su atsidavusiais idejai ir pašaukimui pavaldiniais" gali kare daug pasiekti ir kaip geros esančios salygos Lietuvoje karui vesti, sako:

"Mes lietuviai turime nemaža tu ypatybių be kurių negalimas panašus karas, o trukstančias tenka neatidėliojant išvystyti. Įvairus mūsų žemės paviršius (miškai, kalnai, ežerai) kaip tik yra palankus mažam karui plėstis. G mūsų tautiški tikslai, nugalimas noras turėti laisvę ir nepriklausomybę dešimteriopai padidins mūsų jėgas. Todelei mes galime drasiai žiūrėti sau į ateitį. Tik privalome dėti visas pastangas apginkluoti savo tautą."

Kretony, Svenčionių apskrity. Neseniai buvo išspausdinta mano korespondencija "Sandaroje", kurioje aš prašiau geresių amerikiečių pašalpos vietos skaityklos palaikymui. Dabar turiu garbės skyriaus vardu tarti širdingą ačiū piliečiam: An. Drauskevičiui Brooklyne ir Rasiuliui Bostono už sušelpimą skaityklos lietuvių laikraščiais ir knygomis. Prašau ir toliau šelpti mus lietuvius esančius okupuotoje lenkai Lietuvoje. Tik su pagalba jūsų, amerikiečių mes palaikysime lietuvių ir laiku priėjus patapsime po priedanga Nepravosoms Lietuvos vėliavoms. Taigi, siųskit kuogreičiausiai laikraščius ir knygas. O kas išsigalėtų, tai į aukų prasytume, ypač iš tu lietuvių, kurie yra gimę švenčionių apskrity. Mat mums yra labai sunku išimokėti nuoma ir kitos išlaidos užlaikymui knygnos. Plačiau apie tai buvau rašęs "S." Nr. 3 šiu metu. Prašau visad adresuoti. Adam Gudelis, wies Kretony, poezta Poszumien, powiat Swięciany z. Wilenska, Poland.

A. Gudelis.

Suimti du Kauno miesto tarybos atstovai.

Kauno burmistras Jonas Vileišis pranešė Miesto Tarybos posėdy, kad du Tarybos atstovai socialdemokratų frakcijos Neverovskis ir Sulaitis suimti. Pirmasis atiduodamas karo lauko teismui, o antras išsiunčiamas keliems mėnesiams į Varnių koncentracijos stovyklą. Miesto Taryba žadanti griebtis žygiu savo nariui Sulaičiui išvaduoti.

Liaudininkai sveikina naują Latvijos prezidentą.

Kaunas, bal. 9 d. Valstiečiai liaud. nusiuntė Latvijos prezidentui Zengaliui telegramą, kurioje reiskia džiaugsmo, kad Latvijos prezidentas vėl išrinktas iš demokratų tarpo.

Pinigų mainymo kontoros

Mazeikių, Joniškių, Abelių, Pagėgių ir Kauno gelžkelių stotyse įtaisomos pinigų keitimo kontoros, kur keleviajai galėtų keistis į litus ir atbulai dolerius, svarus, vok. markes, latvių latus ir estų markes.

Nauji ištrėmimai.

Apie baland. 10 d. vėl ištrėmta iš Kauno į Varnius 4 asmenys, be to 3 išsiųsti iš Kauno į kitus apskr. Kur eina Lietuvos degtukai. Lietuvos degtukų pramonė nedidelė ir ta pati neieško sau užsieniuse rinkų. Pereitais metais išvežta daugiausiai į Angliją degtukų už 365.000 lt.

Karo cenzura gavo naujo darbo.

Klaipėdos kr. ir Kretingos aps. karo komendantui naujai paskirtas p. L. Lormanas net kino filmų teatrąms įvedė karo cenzūrą. Nusikaltusieji bus baudžiami iki 5000 lt. arba 3 mėn. kalėjimo.

NAUJAUSIOS LIETUVOS ŽINIOS

Kaunas, bal. 14 d. Siandien kalabama, kad krik. dem. ministeriai — Bistras ir aKrvelis atsistatydino. Naujo kabineto iš vieno Smetonos tautininkų nesą iš ko sudaryti, nes portfeliam žmonių neužtenka.

Krikščionių ministeriai Musteikis ir Šilingas išmėsti iš Ukininkų Sąjungos už tai, kad norėjo per suvažiavimą Uk. S-gą prijungti prie tautininkų.

Min. pirm. Voldemaras prieš paleidžiant Seimą pareiškė, kad Seimas galis dėl atst. Pajaujo priimti kokį nori nutarimą, bet vyriausybei tie nutarimai n-er privalomi, nes ji tik įstatymus pildanti.

Apsivedė kun. Purickis. Iš Maskvos, kur apie porą mėnesių išbuvo vesdamas ekonominės derybas su SSSR. dabar ativežė rusų civiliai susituokęs.

KAIP SPROGDINTA "VARPO" B-VĖ?

"L. Ž." rašo:

Darant tyrinėjimus dėl "Varpo" spaustuvės susprogdinimo esą nustatyta, kad piktdaris mašinų skyriun išlaužė jėga. Nustatyta, kad jis nuardė medinę lentelę, kuri uždengia dviejų durapusių susidėjimą ir per atidarytą plyšį išardė užraktus. Kaip buvo anksčiau pranešta, prie spaustuvės buvo rastas kirvis; spėjama, kad tuo kirviu ir bus tatau padaryta.

Suimti du Kauno miesto tarybos atstovai.

Kauno burmistras Jonas Vileišis pranešė Miesto Tarybos posėdy, kad du Tarybos atstovai socialdemokratų frakcijos Neverovskis ir Sulaitis suimti. Pirmasis atiduodamas karo lauko teismui, o antras išsiunčiamas keliems mėnesiams į Varnių koncentracijos stovyklą. Miesto Taryba žadanti griebtis žygiu savo nariui Sulaičiui išvaduoti.

Liaudininkai sveikina naują Latvijos prezidentą.

Kaunas, bal. 9 d. Valstiečiai liaud. nusiuntė Latvijos prezidentui Zengaliui telegramą, kurioje reiskia džiaugsmo, kad Latvijos prezidentas vėl išrinktas iš demokratų tarpo.

Pinigų mainymo kontoros

Mazeikių, Joniškių, Abelių, Pagėgių ir Kauno gelžkelių stotyse įtaisomos pinigų keitimo kontoros, kur keleviajai galėtų keistis į litus ir atbulai dolerius, svarus, vok. markes, latvių latus ir estų markes.

Nauji ištrėmimai.

Apie baland. 10 d. vėl ištrėmta iš Kauno į Varnius 4 asmenys, be to 3 išsiųsti iš Kauno į kitus apskr. Kur eina Lietuvos degtukai. Lietuvos degtukų pramonė nedidelė ir ta pati neieško sau užsieniuse rinkų. Pereitais metais išvežta daugiausiai į Angliją degtukų už 365.000 lt.

Karo cenzura gavo naujo darbo.

Klaipėdos kr. ir Kretingos aps. karo komendantui naujai paskirtas p. L. Lormanas net kino filmų teatrąms įvedė karo cenzūrą. Nusikaltusieji bus baudžiami iki 5000 lt. arba 3 mėn. kalėjimo.

Laiškai iš Lietuvos

PSICHOLOGINIS PERVERSMAS

Nežinau, nuo ko ir pradėti. Tokie dideli išardymai materialiai ir moraliai, kad ir susigraibyti sunku.

Jei idomu, paduosiu šių metų gruodį:

III. 11 d. susprogdinta "Varpo" spaustuve ir visi namai. Tai buvo didelis įvykis, padaręs įspūdį visus ir iš pašaknių išjudinęs visą sustingusią padėtį. Kas tai padarė? — Tardymas tuo tarpu nieko, buk, neduodas, tačiau aišku, kas tai padarė. Žinoma daugiau: be "Varpo" dar turėjo būti sprogdinta S. SSR. atstovybė ir spaustuve "Prima" kur spausdinamas "Dzien Kovienki", lvykdyta tik "pirmas programos punktas". Turėjo būti nudėti ir kai kurie asmenys.

"Patriotai", žinoma, nesitikiėjo, kad tokio didelio pasipiktinimo, tokio kolosalio neigiamo įspūdžio vietoje ir užsieniuose padarys šis teroro aktas. Tautin. patys sako kad tai buvo didžiausias valdžiai smūgis.

Sprogdinimo dieną ir vėliau tiek buvo įtempta padėtis, kad prie gen. stabo dežuravo kariuomenės dalys (kalbama buvo, buk po visą pulką); snipai nedavė ties "L. Z." red. pradžioje.

"L. Z." pasirodymas padarė nepaprastą įspūdį, nes juodosios galybės, buvo įsitikinusias, kad jau joms galas. Apmaldas neapsakomas.

Susprogdinta tomis pat granatomis, kuriomis buvo sprogdinamas Nemune ledas — vieni sako, dinamitu — kiti. Pirmoji versija tikresnė.

Netrukus po sprogdimo uždrausta kareiviams duoti "L. Z." Ir visos tas burys, kuris kasdien "atkuodavo" spaustuve, jau nebeapsirodo.

Buvo atsitikimų, kad kareiviai patys dėjęsi pini-gus ir pirkę — keli ar keliasdešimtys (kas gi gali žinoti?) atsidūrę už tai naupvachtoj. Tai faktas.

KAIP MOKINAMI ŽVALGYBININKAI

Netrukus prasidėjo kareiviu, karininkų, studentų areštai. Tai buvo spaudoj. Pagaliau IV. 4 d. 5 val. rytą Kauno stoty Vėžys su kita suėmė iš Šiaulių, iš V. L. kuopų atstovų suv. grįžtantį Dr. J. Pajaujį. Prie to buvo atst. p. Žygelis ir p. Lapinskas.

Valdžia gi paleido komunistą, kad Pajaujis suimtam nusikaltimo vietoj, kaip sąmokslininkas ginklu nuverstai esamą valdžią, Šiauliuose. Tačiau užsieniu spauda fakta tikrai nušviētė. Šiandien IV. 8 d. Seime, kuriam del neteisėto suėmimo V. Liaud. frakcija įteikė interpeliaciją, svarsto suėmimą. Pirmykščio karingojo upo nėra. Voldemaras ir Musteikis Seimo prez. įteikė raštu pareiškimą apie suėmimą J. P. Prašė priimti V. L. interpeliaciją skubota. Išrinkta komisija ištirti reikalą, kom. iėjo Z. Toliušis: A. Sugintas, Endziulaitis, Karoblis, Purėnienė. Iki IV. 12 turi būti reikalas išaiškintas. Bus ntsakinėjama į interpel. IV 8 Seime buvo didesnė pusė žvalgybininkų: vyresnieji mokino jaunesniuosius — sekė-

jus — nurodinėdami jiems Seimo narius, kad pažintu iš veido.

Kaunan atvyko šiai dienai specialūs korespondentai iš užsienio.

NEPAPRASTAS DIKTATORIŲ POSEDIS.

Sukilėliai gen. stab. turėjo posėdį: daugelis pasisakė, kad šalis eina matomai į prapultį, reikia pasiduoti teisėtai tvarkai, bet vada! tvirtinę, girdi negalima grįžti atgal, nes negalima pasitikėti, gali, girdi, mus likviduoti. Žodžiu — baimė. Bet visiems jau aišku, kad taip ilgai testis negali, ir grįžti negalima.

Kaip kalbama, Smetona tarėsis kaip pastiprinti esamą padėtį? Radus-Zenkovičius pasakė, kad reikia sušaudyti 3,000 opozicijos žmonių — vadu, vade-lių, — tai busią ramu... Na, tokia doza ką nors reikiška ne tik sušaudytiems, bet ir šaudantiems.

UKININKŲ PARTIJOS ATSIVERTIMAS

Užvakar p. Skipitius buvęs pas p. Smetoną pareiškė, kad Uk. part. pereinanti opozicijon. Smetona įtikinėjęs, kad nereikia skubintis, reikia konsoliduotis, persitvarkyti ir tt.

Ukininkų s-ga laikosi pasyviai bet federantai ir dalis katalikų su Krupavi-cium labai karingi; su jais nuolat tariasi Voldemaras.

AMBROZAITIS SU JOČIU.

Kaip sako Seimo narys Jasiukas, pašalintas iš Uk. Sgos ir frakcijos, redaguojas "Tautos Valia".

Krašte upas pasiūtęs — paniškas bėgimas Brazilijon. Vilties, kad gyvenimas susitvarkytų, valstiečiai neturi. Parducda ukius ir bėga. Beveik nėra nė vieno kaimo, iš kurio neemigruotu. Išvažiuoja daug ir inteligentijos, studentijos.

PROVOKATORIŲ SIENAPIUTĖ

Karo lauko teismai veikia. Nutarimai skelbiami ne visi; rašyti apie tai neduodama.

Laikraščius cenzuruoja gen. stabas ir net pats krašto apsaug. m-ris. Plechavičius dabar kasdieninis ir nuolatinis cenzorius.

Provokacijoms nėra nei pradžios, nei nesimato galo. Kaip kadaisia prie krikščionių budavo žvalgybininkų keliami streikai, riaušės, komunistų organizavimas (provokacinis), taip dabar daromi visoki provokaciniai sukilimai, sąmokslai ir panašiai.

Dabar esą išformuojamos kai kurios kariuomenės dalys, kur tik pasirodą įtartinai kareiviai.

Tam tikslui priimta ir įstat. leidžias reikale kr. aps. ministeriui sutrum-pinti kareiviavimo laiką. Žodžiu, košės daugybė. Jokos drausmės, jokios tvarkos.

Komunistai, kai pašėlę, varo agitaciją. Tarnystėna priimami rusai dvarininkai ir buv-siejai caristai, tarnautojai. Žemės reforma sustabdyta. Gražinami lenku dvarininkams dvarai. Šiomis dienomis gražintas ties Ukmerge dvaras dvarininkui lenkui Lednickui, ties demarkacijos linija.

Kauno kun. kurijai atiduota Linčuvos dvaras, kuris jau buvo atiduotas Kauno savivaldybei senjų prieglaudai.

Kaip ir išpažintis

Prie gerb. kompozitoriaus 20 metų atvažiavimo Amerikon jubiliejaus birželio 13 d.

IZANGA

As. Mikas Petrauskas, gimimo vilnietis — lietuvis, išsiauklėjęs kartu su "Jokubiniečiais", Vilniuje, — ėjau darbo keliu, kad dirbus, visųpirma, Lietuvos žmonėms ir tuo budu gerą teikus visai žmonijai.

Petrapolis man davė mokslą ir daug žinių darbui ir veikimui, aš ir toliau šliauždamas savo vargingo gyvenimo taku neatsilikdavau nuo įvairių pasauelyje nuotykių, bet jų fanatiškai ir negriebdavau, ilgai galvodavau apie kiekvieną pasireiškimą ir umai nesigriebeš, nedarydavau nei reservatio mentalis; ir gal tuo budu esu toks, kad svetias, ieškodamas mano silpnybių, ju ras mažiau, negu pas didelį nušidėjėlį. Aš manau, kad žmogui privalo stengtis pasauelyje but tvarkingu, neardyt kitu teisingu siekiu mabežių, bet vis tik asmeniui dera ir tinka ginti savo rubežius, savose ribose, kurios tikrai jam priklauso.

Užėjo revoliucija (1905 m.) Ten mane išjudino Lietuvos reikalas ir aš, iš Vilniaus Seimo išėjęs, nuvažiavau irgi su "pamokslais", del ko turėjau išsi-danginti užsienius. Ten Lietavoje ir Rusijoje palikau įgytus draugus pauro musu dvasinis ryšys nors visgi to ryšio kibirkstėlės sieloje smilkdavo. Keli se-ni draugai ir dabar mane namena ir mes visuomet laučiamės labai artimi, kad ir esam toli.

MIKO PETRAUSKO TĖVAI.

Pradedu nuo mūsų namų. Musų šeimos nariai

augo tėvų namuose gana tvarkingai; tėvas ir motina buvo žmonės blaivūs, padorūs ir jautrus kitų žmonių nelaimėse. Tėvas visą gyvenimą negėrė degtinės, nerukė ir alaus negerdavo daugiau dviejų stiklų, o jeigu kada tai atsitikdavo, — tėvas manė, kad žmogui tiek gerti pilnai užtenka. Motina sekė tėvą. Tėvas vargonavo, nors iš profesijos buvo dailiadirbis ir auksočius, mokinesi Rygoje. Tad ir mums prisėjo pereiti vargonininkystės amata ir tuo budu buvome iš mažens prie muzikos. Tėvai abu turėjo gerus balsus; ypač motinos balsas, artimesnis kontraltui, buvo labai gražaus tembro ir motina kada sudainuodavo "Tykiai, tykiai Nemunės teka", tai aš mažas budamas apsiverkdavau ir ją prašydavau dar padainuoti. Turiu pasakyti, kad var-gonaujant ir iš mažens dar, būnant prie tėvų, pasitaikė but ir prie labai gerų kunigu. Ypač atminti-Bandzevičius, kuris mus jaunus prižiūrėdavo, ka-mes kuo negražum nesusi-temptumem: tai buvo mu-sų šeimosnyos prietelius ir iam mirus (1926 m.) tariu Amžiną Gražų Atsilsi!

Apie musų tėvus visi juos pažinę, turi geriausius atsiminimus ir pame-na juos ypač Labanoras. Švenčionių apskrityje ir taigėi kitos vietos. Musų motina tai buvo lyg kokia dangaus leista slaugė ir kur tik kam pasitaikydavo susirgti, tai ji stengdavosi gelbėti kiek mokojo ir kiek galėjo. Tėvas — budavo — mirusiemis netur-tinėjms dovanai padaro rakštą (grabą). Kaip tik

kvieno nario arba visų kruvoj. Prašymas turi turėti nors afideivitą (paliudijimą) vieno Amerikos piliečio.

Kuomet naturalizuotas pilietis prašo pasporto, jis turi pažymėti kada atvažiavo ir kaip ilgai Šv. Valstijoje išgyveno, kokia-me teisme ir vietoje tapo naturalizuotas ir dieną kada buvo naturalizuotas. Šion gimę piliečiai turi pristatyti gimimo certifi-katus, arba krikšto certi-fikatus. Naturalizuotas pi-lietis turi su prašymu pa-siūsti pilietybės certifi-katą arba certifikuatą (pri-siegtą) kopiją naturaliza-cijos teismo rekordo, ku-rią kopiją galima gauti iš Naturalizacijos teismo.

Prašymas Pasporto. 1917 m. birželio 15 d. aktas reikalauja iš kiekvieno pas-porto prašytojo (aplikan-to) rašytą prašymą (apli-kaciją), patikrintą jo arba jos prisiega. Prašymas privalo būti asmeniškai pristatytas raštinkui fe-deralio arba valstieško tei-smo, kuris autorizuotas naturalizuoti ateivius, arba Valstybės Departamento agentui. Agentai autorizuoti priimti prašymus ir at-likti pasporto darbus ran-dasi New Yorke, Bostone, Chicagoj, New Orleans, San Francisco ir Seattle. Aplikacijų blankos gauna-mos iš Valstybės Depart-mento ant pareikalavimo už dyką.

Prašymas turi turėti vi-sas reikalautas informaci-jas — šalis kurias prašy-tojas ketina lankyti, ir kiekvieno aplankymo tiks-lą. Prašytojui paveikslas turi būti pridėtas. Jeigu su-juom važiuoja šeimyna, reikalingas paveikslas kie-

kuris nieko neturi, tai bė-ga prie musų tėvo ir kuomet jis buvo jaunesnis, niekuomet neatsisakydavo gelbėti kitą žmogų varge, bėdoj. Nusėnęs to daryti nebegalėjo, patvara suma-žėjo, o vargonininko buvis kai kur iLietuvoje, be paša-linių darbų, labai vargin-gas. Tėvas budamas jau-nesnis kaipo dailadirbis, šale bažnytinės tarnybos šitą uždirbdavo.

Tėvas pradėjo įdomautis lietuviškais klausimais iš laikų kn. Aleksandro Bur-bos pas kurį jis Labanore vargonavo. Rupinosi lietu-viškomis knygomis, —sklei-dė tuometinius laikraščius. Knygnešiai musų namuose turėdavo prieglaudą neš-dami knygas linkui Švenčionių ir Daugeliškio kuni-gams — Jusui ir Jonui Burbai. Taip buvo kaip mes gyvenome Labanore, nuo 1884 m. iki 1899 m.

MIKO KUDIKYSTĖS METAI

Mane tėvai iš mažens norėjo leisti kuniguosna. Bet aš vis motinai sakydavau, kad kunigu būti nenoriu. Motina vieną kartą pradėjo užsispyrus klaus-ti, kodėl nenoriu. Buvau gal apie 13 metų. Motinai pa-sakiau, kad nenoriu klau-syt visokių bobų pletku, nes jos ateina išpažinties—kitos prasmirdė ir kaltu-uotos ir tau visokius blo-gumus pasakos, o tu jų klausyk. Motina už tokią kalbą mane apybarė, bet visgi jau daugiau tuo rei-kalu nekalbėjo. Ir man-tiomet jaunam tas buvo tikrai nemalomu matyt, kaip kunigai apguliosie išpažintyiose suosto biau-rius kvapas, ypač iš neval-giusiųjų. Tuo budu noroms nenoroms — kunigui prisie-ity gert ir rukt, kad ma-žiau tas kvapas veiktu.

MUZIKOS KONSERVA-TORIJOS BAIGIMAS. Vėliau, užsimanau stoti kariuomenės mokyklon, buti kariu. Buvo visgi draugai

— nukalbėjo. Iš Gerviečių, Vilniaus redybos, kur var-gonavau, 1901 metais išva-žiavau Petrapiilo konser-vatorijon. Pažinėji Petra-pilyje nebuvo, laikas pas-toti konservatorijon buvo suvėluotas, tai jau buvo vasario pradžia. Ypatiskai kreiptasi prie Konservato-rijos direktoriaus Bern-hardo, kuris paprašė pro-fesorių provincialo paklau-syt. Egzaminavausi ant vargonų, smuikos ir balso. Visais dalykais patenki-nau. Ant smuikos norėjau pastoti pas žinomą Avera, bet jis iš pirmų metų ne-priimdinėjo ir priėmė savo skyriun, pas savo pagelbi-ninką, tad aš atsisakiau. Atsisakiau ir nuo vargonų, nes jie man jau buvo nubo-dę. Pasiėmiau dainavimo ir išpildęs visą programą užbaigau aukštąjį muzikos mokslą 1906 m. su titulu "Svobodnyj Chudožnik", laisvas menininkas.

KADA GIMĖ "BIRUTĖ"

1905 m. jau pasidariau nelegaliu, bet kokiū budu, nei pats nežinau, policija nesužinojo, kad esu Petrapilijje. Nubaudė policija musų namus ir brolij Kip-ra, o aš vis buvau liuosas. Tiesa, po pasivažinėjimų su prakalbomis, po 1905 Lietuvių Seimui, aš nura-šiau laišką vienam pažista-mam Berlynan ir įdėjau laišką mano tėvams, kurį kad pasiųstų jiems, jog aš esu užsienyje. Manau, kad vietinė policija tą laišką buvo atidariusi, na ir įtikė-jo, kad aš užsienyje.

1906 m. jau buvo para-syta ir "Birutė" ir staty-ta pirmu kartu Vilniuje. Rudenioj 1906 m. išvaži-avau užsienin, Genevon

Tuo laiku Genevoj bu-vo daug pagėgėlių rusų, tai aš ir daugiau studija davi-nėju dainavimo lekeijas, dariau ten koncertus ir du kartu stačiau "Natalka Poltavka" mažrusiu ope-rete ir pats dainavau Pitro. Nubodo man visgi darbas

merikos piliečiai, kuris ke-tina važiuoti užsienį, pa-tartina iš anksto pasiru-pinti reikalingas visas. Taipgi įvažiuojant į sveti-mą šalį, patartina užsire-gistruoti arčiausiai A-merikos konsulate.

Naturalizuotas pilietis turi atsiminti, kad natura-lizacijos įstatymai parupi-na, kad jeigu jis išgyvena dviejus metus svetimoje šaly iš kur paėjo, arba 5

metus kitoje šalyje. — jis neteks Amerikos piliety-bės. Pasilikti Amerikos piliečiu reikia pristatyti tam tikrus dokumentus, parodant, kad jis privers-tas taip ilgai išbūti už Šv. Valst. sienų ir visuomet ketino atgal grįžti.

Bile Amerikos piliečio pilietystė atimta jeigu jis kitoje šalyje naturalizuo-jasi, arba jeigu prisiegtų ištikimybę kitai šaliai.

JUOKAI

Gyvanašlio goda.
— Ko toks liudnas? —
— Mano žmona su soferiu pabėgo.
— Na, tu dar jaunas vy-ras, dar sutiksi moterį, ku-rią vėl galėsi mylėti.
— Man žmonos ir negaila, bet jiedu išvažiavo mano naujame automobilyje.

Tėvo kvepalai.
Ponia M. pasijutusi gri-pu serganti del viso pikto išlenkė stiklą munsainės, ir eidama gult prėjo pabu-čiuoti savo mažąją dukry-tę. "Mama, tu ir tėtuko kvepalais susilaistei?" — klausia toji motinos.

— JIS: Ar tamsta neuž-sigautum, jei tamstą pa-bučiuočiau?

— Koks skirtumas tarp draugo ir pažystamo? —
— Labai paprastas. Kada draugas nori pasiskolinti pinigų, tada jis yra tik pa-žystamas.

rusų tarpe ir rusų atėjunu ir revoliucionierių, kurie barėsi ir prie pietų, ir prie ir vakarienių, ir ant gatvių ir kiekvienoj val-gykykj. Budavo, stengiuosi patirti besibarancius, — daugiau tie triukšma kel-davo, kurie mažiau žino ir pačius dalykus mažiau su-pranta.

MIKO ATVAŽIAVIMAS AMERIKON

Apleidau Sveicariją ir atvažiavau Paryžion. Čia buvau trumpai ir 1907 m. 6 d. birželio, apleidžiau Franciją ir atvažiavau bir-želio 13 d. New Yorkan. Nieks nepasitiko, jokio lie-tuvio pradžioje New Yor-ke nesutikau. Pijus Grigaitis tuomet buvo Amerikoje ir aš jam rašiau, kad at-važiuoju ir kad jis man parašytų laišką su infor-macijomis Generalen New Yorko krason. Jis taip ir padarė. Turėjau jau šiek tiek reikalingų nurodymų ir išvažiavau su savo pia-nistu-sauleiviu Bostonan.

Svetimai tautai dirbus nubodo, bet atvažiavus A-merikon buvis pasirodė be-galo sunkus: žmonės lietu-viai tuomet buvo mažai an-sišvietę; kiti, kurie šiek-tiek prasitrynę, tai į viską žiūrėjo per partijos aki-nius; na, sunku buvo kad ir kulturinį darbą dirbti. Norint ka nors daryti, rei-kėjo lenktis dviem "bo-sam": kunigui ir karčiam-rinkui. Buvo visgi keletas žmoniškų kunigu: Peža, Varnagivis, broliai Skrip-kos, T. Žilinskas, Serafinas ir keli kiti. Kiti kunigai koncertus keikdavo iš pa-mokslu; neminėsiu jų var-du, nes tas jiems garbės nedaro. Su nekuriomis kar-čiamnikais ir buvo var-šas, nors iš jų buvo keletas intelektualisku žmoniū. Šiandien kiti iš išeje iš to biznio. Užlaikytojus kar-čiamu labai žmoniškus tuomet radau Waterbury, New Britaine ir ypač She-pandoahryje.

(Bus daugiau)

Pasportai Amerikos Piliečiams

Išdavimas pasporto A-merikos piliečiams, čion-gimusiems ir naturalizuo-tiems, kad juos apsaugo-jus keliaujant užsieny, y-ra federalės valdžios už-duotis, sulig tarptautiškų teisių generalių aprupini-mų.

Prašymas Pasporto. 1917 m. birželio 15 d. aktas reikalauja iš kiekvieno pas-porto prašytojo (aplikan-to) rašytą prašymą (apli-kaciją), patikrintą jo arba jos prisiega. Prašymas privalo būti asmeniškai pristatytas raštinkui fe-deralio arba valstieško tei-smo, kuris autorizuotas naturalizuoti ateivius, arba Valstybės Departamento agentui. Agentai autorizuoti priimti prašymus ir at-likti pasporto darbus ran-dasi New Yorke, Bostone, Chicagoj, New Orleans, San Francisco ir Seattle. Aplikacijų blankos gauna-mos iš Valstybės Depart-mento ant pareikalavimo už dyką.

Prašymas turi turėti vi-sas reikalautas informaci-jas — šalis kurias prašy-tojas ketina lankyti, ir kiekvieno aplankymo tiks-lą. Prašytojui paveikslas turi būti pridėtas. Jeigu su-juom važiuoja šeimyna, reikalingas paveikslas kie-

Žinios suvėlavo

Geležinkelis buvo van-dens papluntas, traukinys turėjo sustoti mažame miestely. Keleivis užėjęs į vienintelį viešbutį nusis-kunde:

"Tai tikras vnanas, net gelžkelj paplovė!" — "Kas, kas tamsta?" — perklausė padavėjas. "Aš pasakiau: tikras vnanas! Ar tamsta nieko nežinau apie Noju ir jo arką ant Ararato kal-no?"

"Ne", nustebęs atsakė padavėjas: "del potvynio jau trys dienos, kaip laik-raščių negauname."

Atmetė.
Kunigas aiškina mokyk-loj, kaip gera dangų gy-venti ir siulo vaikams rankų pakėlimu nubalsuo-ti, kas už dangų? Visos rankutės sulig komandos pasikelia, tik vienas vaikas sėdi nusiminęs ir nekelia. — "Kas, Prana, ar tu ne-nori ir dangų?" klausia ku-nigas. Pranas liudnai apsi-dairęs: "Su šia banda — e."

SANDARA

AMERIKOS LIETUVŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

THE LITHUANIAN WEEKLY

Published Every Thursday at South Boston, Mass. by the LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA

Entered as Second Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1897.

Redakcijos Straipsniai.

EMIGRACIJA IR KOLONIJOS

Kada prasidėjo lietuvių emigracija į Naująjį pasaulį, neturint savo emigracijos istorijos sunku tiksliai nustatyti. Žinoma, kad emigracija prasidėjo su įsigalėjimu rusų reakcijos režimo Lietuvoje ir augo lygiagrečiai su tos reakcijos spaudimu. Žiauriems svetimiams valdovams, turėjusiems tikslą Lietuvą kolonizuoti "poselencais", buvo visai pakeliui lietuvių iš savo tėvynės bėgimas, ir jie nedarė jokių žygių emigracijai stabdyti ar jai tvarkyti.

Didys karas sustabdė emigraciją priverstinai, o po karo Lietuvai nepriklausomybę atgavus ir lietuviams savo pačių krašto gerove susirūpinus emigracija taip jau iki pastarųjų metų buvo likusi kelintaeilis dalykas. Tik šit po perversmū emigracija iš Lietuvos įgauna išgaustingo bėgimo pobūdį. Tukstantčiai kas mėnesį bėga į visus naujojo pasaulio kampus, parsiduodami sąlygoms, kurių baisumą šiandien gal but ir įsivaizdinti sunku.

Gal būt, jog kada nors ir Brazilijos gyvatėmis, skorpionais ir vorais knibždančiuose raistuose lietuviui pabėgėliai susikurs sau naują tėvynę, bet ji bus per daug gausiai įtrešta dabar ten žustančiųjų prakaitu, ašaromis ir kapais...

Dabartiniai Lietuvos satrapai "siaurame karininkų ratelio pasikalbėjime" rado, kad emigracija iš Lietuvos esanti naturalus apsireiškimas...

Suprantama, kad kitokio įvertinimo negalima laukti iš tų, kurie Lietuvą atvedė į bėgimo desperaciją. Kas jiems tautos rytojais, jei jų pačių amžius naktį pradėtas ir visi jų darbai atliekami sutomose...

Bet nėra ir negali būti naturalus apsireiškimas tokia emigracijai pačiai Lietuvių tautai kaip ten Lietuvoje, taip pačiose kolonijose. — Matėme, kad lietuviui apleidžia savo tikrąją tėvynę tik persekiojimams ir terorui užėjus. Reiškia, lietuviui yra iš prigimties pasėdus ir geru noru klajoti nemėgsta. Tatai patvirtina dar ši ypatybė, kad ir emigravę ir savo didžiū vargu materialines sąlygas kur kas geresnes pasiekę, negu turėjo senojų tėvynę, jie nesiskubina asimiliuotis, pasilieka ilgiausius metus ištikimi gimtajai šaliai ir dauguma visą amželį išnešioja savyje brangią viltį dar kartą sugrįžti, kad ir savo kaulus parnešti į šventąją savo tėvų žemę. Tačiau laikas ir istorija daro savo. Daugumai skaisčias viltis temdo gaunamos iš Lietuvos liudnos žinios, kiti belaukdami geresnių jų nebesulaukia... Čia gimusių jaunoji karta toli nebe visa persiima tėvų idealizmu ir sparciai ištautėja. Ryšiai su Lietuva prieš visų norus sutraukyti, su naujai besikuriančiomis Pietų Amerikoje ir Kanadoj nę nepradėti. Tad ir galinjoji lietuvių kolonija Jungt. Valstybėse — ta antroji Lietuva — vis labiau jaučiasi lyg maiše užrasta. Stačiai trošku pradeda darytis, pasijutams izoliuotiems toje svetimų tautų mišnio juroje. Kai kas į desperaciją puolęs jau ne juokais ruošias testamentą rašyti... Bet tai tik balsas žmonių, kurie šiame sviete neturi tikslo ir gyvena tik diena iš dienos. Žmonės gi, pasiėmę savo kelrodžių demokratybę ir tautybę ne tokių gadynių pergyveno ir vilties nenustojo. Nenustos jie jos ir dabartinių tyrimų valandoje. — Čia didelė pareiga vėl krinta ALT. Sandarai, kaip šiu dviejų principų nešiotojai ir kunytojai. Šiandien jokia būdu negalima tenkintis tuo, jei turi užtikrintą darbą, duonos kąsnį, biznelį namus, automobilį ar dar ką. Reikia atminti, kad dauguma mūsų tautiečių ir čia J. V. nieko neturi ir verčias tik diena iš dienos. O kas dedasi minėtoje naujai besikuriančiose kolonijose, kur mūsų tautiečiai vergo kančias kenčia. Musų rūpesniai demokratinės tvarkos ir ramybės išsaugojimu nepriklausomaj Lietuvoj ir tautiškumo gelbėjimu čionai J. V. pasididina dar trečių uždaviniu, tai organizavimas lietuvių emigrantų Amerikos Šiaurėj ir Pietuose. Kaip palaidumas taip skurdas ir tamsybė lygiai veda prie ištautėjimo, pirmas del pasimetimo, kitas del nusiminimo. Ne tie duoda, kurie daug rekia, bet tie tie, kurie daug dirba. O dirbti galima tik susiorganizavus. Tad turime organizuotis ir spiestis apie ALTS, kuoskaitlirgiausiai. Del darbų ir uždavinių kitą kartą.

APRIL FOOL

Balandžio 1 d. atvyko Vatikano atstovas Lietuvai.

"L. Zin." bal. 2 d. praneša:

"Pirmo balandžio dovana. Balandžio 1 d. Kaunan atvyko popiežiaus paskirtas Lietuvai internuncijus L. Skioopa. Stoty jį pasitiko valdžios atstovai, kunigai ir katalikiškų organizacijų deleguoti asmens. Skioopa palydėtas į specialiai jam paruoštus rumus."

Reiškia nutrukę 1925 m. pavasarį diplomatiniai ryšiai su Vatikanu jau vėl atnaujinti. Reikia manyti, kad ir Lietuvos vyriausybė bus paskyrusi prie Vatikano savo diplomatinį atstovą. Visa tai dėjosi didžiausioj paslapyt.

Santykių nutraukimo su Vatikanu priežastis Lietuvai buvo gana svarbi. Istorija tokią. 1921 m. rudenį Lietuvos vyriausybė, sužinojusi, kad Lenkai su popiežium veda derybas del konkordato, kuriuo ir Vilniaus bei Seinų apylinkės bus priskirtos Lenkijos bažnytinei provincijai, nusiuotė Vatikanui nota, perspėdama, kad tokio priskyrimo Lietuva negalės pripažinti. Neuzilgo po to išvyko į Romą tam tikra Lietuvos kunigų delegacija. Del tos delegacijos "pasisekimo" "Rytas" pasakui taip rašė: "Vaziuoja rinktieji tautos sunys pas Šventąjį Tėvą pasiguosti. Tėvas neranda paguodos žodžio, paklundes tydomis žegnoja ir kviečia Mišiu išklausyti už Lietuvą, kurios kruvina širdi rengiasi dovanoti lenkams..."

Greit po to 1925 m. vasario 10 d. popiežius su lenkais tą konkordatą pasirašė, atiduodamas lenkams nutautinti Vilnijos Lietuvą. Po to tik paaiškėjo ir popiežiaus d elegato Lietuvai Zechini su jo sekretoriumi Faidutti veidmainiškas darbas, kuriuo jiedu stengėsi nuslėpti popiežiaus su lenkais derybas. Lietuvoj kilo begalinis pasipiktinimas. Zechini su Faiduciu pačios davatkos su klausiniais iš Lietuvos išbaidė. Vyriausybė nusiuotė popiežiumi protesto notą. Patys krikščionys dem-tai tuomet taip rašė: "Rytas" 51 nr.: "Mes laikinome Papą (popiežių). Heido lenkų aras plėrusis savo nagus į Lietuvos širdį. Vatikanas klausosi vaiginančių piano balsų, amiai pasirašo konkordatą, kurs lygiai, kaip brutalės žėgės garbintojai dalyja gyva Lietuvos kuną ir leidžia Vilniun įvesti "polską vierg" su mariavitu antspalviu. "Nenoromis kyła mintis: Ne-turime žemėje, net Romoje. Tėvo, tik vien danguje. Toje tautos nelaimėje vien i dangiškaij Tėva norisi šaukti: "O Dievulėli, susimylėk!"

"Lietuva" rašė: "Mes vaizduojamės, kad Vatikanas sėdi ant sosto popiežiaus rubais, su tiara ant galvos (kaip tai matome paveiksluose) šv. Tėvas. O ties jo galva aukštai ore — šv. Dvasia, balandžio pavidale. Ir taip, šv. Dvasijos vedamas, šv. Tėvas, sėdėdamas soste ir atlieka visus reikalus. Iš tikro gi yra visai kitaip. Šv. Tėvas yra dažniausia jau senas žmogus. Jo valdomoji bažnyčia apima ne vieną kitą valstybę, bet visą pasaulį... Visa kita atlieka aukštesnių ir žemesnių

valdininkų štabas. O valdininkai ir Vatikanu yra valdininkais. Kaip ir kiti valdininkai jie kartais elgiasi visai ne taip, kaip to sv. Dvasia arba net ir paprastoji sąžinė reikalauja. Kas moka geriau prie jų prieiti, tas ir gauna to, ko jam reikia". Bet reikia atminti, kad tie Vatikano aukštieji valdininkai yra popiežiaus padėjėjai kardinolai. Tad aišku, koks ten šventumas ir kiek tenai turi vietos dvasia šventai...

Vatikanas į lietuvių protestus ir kunigų skundus atsiliepė tuo, kad išvijo Lietuvos atstovą ir nutraukė su Lietuva visus diplomat. santykius.

Praėjo gerokas laikas ir koks tai vėjas pustelėjo Lietuvos kunigams. Pirmasis prabilo kun. Bučys, girdamas ir gindamas popiežių, rasdamas jame net dvi esybes — neklaidingą ir klaidingą. Priežastis greit paaiškėjo. Prieš pat rinkimus 1926 m. pavasarį Lietuvos kunigai padarė slapta nuo visuomenės ir Seimo sutartį su Vatikanu, kuria šis Lietuvai davė visa burį naujų vyskupų ir dzekonų.

Už tai Lietuvos kunigai atlygino Vatikanui nauju Lietuvos garbės pažemimu ir valstybės suverenumo įžeidimu — jie leido Vatikanui nustatyti Lietuvos bažnytinės provincijos sienas einant demarkacinija su Lenkija, reiškia jau sutikdami su Vilnijos ir Seinijos atidavimu lenkams.

Nesenai ir šv. Juozapo "Darbininkas" perspausdines iš "Saltinio" kitą to kun. Bučio "gromatą", kurioje pastarasis vėl gina popiežiaus nekaltybę, nepaprastą Lietuvai gerumą ir dejuoja, kad ne visi lietuviaviešai jam ėkėkingi. Kame tas jo gerumas apsireiškė, kun. Bučys taip ir puonykė. Tik dabar vėl paaiškėjo kad tai buvusi ruošiamą dirva naujai gėdai. Toji gėda ir yra minėtoji balandžio 1 d. dovana kada iškilmingai sutiktas diplomat. atstovas tos šalies, kuri taip kruvinai nusikriandė Lietuvos garbę.

Bet faktų kombinacija dar toliau rodo, Popiežiaus atstovo netikėtas Lietuvai pskyrimas supuola kaip tik su prasidėjusiomis derybomis sutartint Lietuvai su Lenkija. Vatikanas žino, ką jis daro.

Padėkos ir vilties žodis

Visa doroji Lietuvos visuomenė, sužinojusi apie neregėtą, vandališką pasiviešindimą prieš "Lietuvos Zinias", karštai atsiliepė savo užuojautos pareiškimais ir aukomis "Varpo" spaustuvei atstatyti.

"Lietuvos Ziniu" redakcija ir "Varpo" B-vė aukštai vertina visuomenės paramą tame erkėčių kelyje, kuriuo eina ir kuris pasuktiniu metu tapo ypač sunkus. Visa cilė įvykių musu laikraščio gyvenime, o labiausiai paskutinis teroristinis aktas prieš jį parodė, kad pažangioji Lietuvos visuomenė jojo darbą, jojo kovt laiko savo darbu savo kova.

"Lietuvos Ziniu" idealai ir siekimai — visos pažangiosios kultūriškos Lietuvos idealai ir siekimai.

Šie "Lietuvos Ziniu" gyvieji ryšiai su pažangiaja visuomene jaučiami kasdieną, kiekviename laikraščio žingsny, kiekviename einamojo gyvenimo reiškinny.

Demokratybės idėjos, kurią gina musų laikraštis, nenuslopins jokia brutali barbariška pajėga, jei ir toliau tie ryšiai augs ir stiprės šviesesnės Lietuvos ateities labui.

Mes žinome, kaip visai Lietuvai, jos laisvei ir nepriklausomybei, visų atskirų piliečių teisėms ginti reikalingas "L. Z." balsas.

Nugalėdamas visus sunkumus, net sprogdinimo griuvėsiuose "L. Z." nesustojo ėjusios.

Redakcija ir bendradarbiai padėjo ir bendradarbių ir "Varpo" ūtliko savo pilietinę pareigą.

"Varpo" nuostoliai dideli. Jo auka padėta į visuomenės labo aukurą ir josios mes nesigailim.

Mes žinome, kd sujudusi pažangioji visuomenė nenusims morališkai ir medžiagiškai mus rėmusi, kol bendromis idėjiškai sujungtomis pajėgomis bus atstatyta visa, ką sunaikino liaudies priešų ranka.

"L. Z." Redakcija ir "Varpo" B-vė širdingai dėkoja visiems doriems piliečiams už morališką ir medžiagišką paramą ir tikisi, kad jie dės visas pastangas, kad padėjus savo laikraščiu dirbti atsakomyngą darbą.

Esam kupini vilties, kad jau netoli tas laikas, kai "L. Z." vėl prabilis ir skaitytojus laisvu ir nevaržomu žodžiu.

"L. Z.", "L. U." Redakcijų, bendradarbių ir "Varpo" B-vės valdybos vardu F. Bortkevičienė.

Redakcijos Atsakymai.

Gerb. "Vienybės" B-vės Direktoriui. — Tamstos rašte "Del propagandos prieš "Vienybę" sakote pastebėje keletą sykių "Sandaroje" tilpstant raštelių, nukreiptų prieš "Vienybę" del jos nusistatymo, tad budami objektingi Tamstos, be abejo, busite ir ke-liolika kartų pastebėje "Vienybę" tilpstančių raštelių prieš "Sandarą" del jos nusistatymo. Kas link "pastangų patraukti "Vienybę" po Sandariečių diktatūra ir cenzura" irgi, jei atleistina panaš. išvedžioti įkaustusiam apžvalgų autozui, tai oficialiam organui tokie išvadžiojimai nepritiktų daryti savo raštuose.

Pakartotinai pabrėžiam, kad Sandara nei "Vienybė" (nei "Darbininkui", nei "Laisvei" nieko nemori antmesti, tik lai kiekvienas savo obalsiu skelbia savo, o m. (Sandariečių vardu. Tuomet galėsime del savo obalsių diskutuoti, kaip lygus su lygiais. Tik maža pastaba: obalsių Patriotybė, Pažanga ir Lietuviybė, kas jais puosiaisi neima į kabutes, kaip gerb. Direktoriatas padarė.

Del boikoto bizniui žymiu tai šeimynišku mašta-bu imant mes galėtume įrodinėti juos esant ir kiekviename polemikos žodyje. Juk tokie užmetimai, kaip kad Sandara susidėjusi su bolševikais, Sandara ruošianti kruviną revoliuciją, kad "Sandara" esanti nasistaciūsi — "jei ne liudininkai su bolševikais; tai Lietuvos nereik", rodos kiek tirštesni, nes "Zodelis "Vienybės" akininkams" ir tai Sandara neprašė "Vienybės" juos "panegti ir gailėtis idėjus." Mes tai paliekame laikui ir argumentų tvirtumui.

Del 5 akcijų savininko st. Tamstos rašote: "p. X. bereikalo kreipėsi į svetimą laikraštį, jeigu jis yra musų akininkas (šerinkas). Dar nebuvo atsiktikimo, kad "Vienybė" savo šerinkams nebutų davusi balso savo špaltose". Tad kame dalykas? Ar ne — išvažinėta kaip Europa, visvien, kur žmogus savo ir nuo 50 iki miršta — užnuomonę išreiškia? Kam miršta kaip Australija. ta prievarta?

(Tęsinsys iš 1 puslapio)

plėtė tą savo programą ir ant paties Seimo, suareštuodamas Seimo narį Dr. Pajaujį ir mesdamas suimtajam, o po to ir visam Šeimui (žinoma, išskyrus savo ir krikdemų frakcijas) kaltinimą veikus prieš esamąją tvarką.

VALDŽIA, KURI VIESAI MELUOJA

Voldemaras per savo valdžios oficiozus paskelbė, kad vyriausybė informavusi valst. liaudininkus ir soc. dem. apie ruošiamus sukilimus ir reikalavusi juos atsisaukimo ar pareiškimo keliu griežtai pasmerkti. Del šio dalyko "Liet. Ziniose" randame cenzūros iškramytą pasikalbėjimą su Valst. Liaud. Centro Komiteto pirminku prof. d-ru Lašu, kurį šis pareiškia, kad jis su p. Z. Toliušiu būvę pakviesti pas Voldemarą, bet apie joki ruošiamą ateity sukilimą Voldemaras jų neinformavęs, o painformavęs tik apie tai, kas jau buvo, butent, kad Parodos gatvėj kokiame tai name būvę suimti komunistai, kurie turėję slaptą posėdį ir taręsi apie tai, kad padarius gatvėje bedarbių demonstraciją, "kuri turėjo išsilieti į sukilimą." Tarpe suimtųjų Voldemaras minėjęs vieno Melamedo pavardę. Apie dalyvavimą bet kurių liaudininkų ruoštuose arba ruošiamuose sukilimuose kalbėta visai nebuvę. O kai del perversmų bei sukilimų pasmerkimo iš valst. liaud. pusės, tai jie būvę pasmerkti atst. Toliušio prie Vold. deklaracijos seime iš tribunos.

D-ro Pajaujo kaltinimas išgalvotas neatsargiai. Smu-tininkai kaltiną d-rą Pajaujį ruosus perversmą kovo 14-15 d., o jo suėmimas įvyko balandžio 4 d.

Ivairūs Žinios Apie
Ivairius Porengimus

AMERIKOS LIETUVIU VEIKIMAS

Rašo "Sandaros"
Korespondentai

HARTFORD, CONN.
Fėvams snaudžiant vaikai
ištautėja.

Teko skaityt įvairiuose
lietuvų laikraščiuose apie
daugėjimą šiame mieste
pažangėsiu tėvynainių,
visuomenės darbuotojų. Iš
vienos pusės tai tiesa, nes
jau per keletą metų turėję
labai nuskurusį dienami
šiomis dienomis taiso nau-
jai, bet tai ir visa.

Bet pažangėsiu draugi-
jų, kuopų tai nesimato jo-
kio darbavimosi. Pavyz-
džiui ALTS, SLA, mažai
ka veikia... Taipgi čia lie-
tuvų jaunomenė neturi
tautiško veikimo nes nei-
kas čia mūsų jaunomenė
nesirūpina. Net patys gim-
dvytojai girdėti tankiai nu-
siskundžia, kad jų jau
keliai jau nenori kalbėtis
lietuviškai...

Lietuviškas pavasaris.

Lietuvių čia yra plati
kolonija įvairiose vietose
apgyventa. Ypač šale mie-
sto yra daug stambių ūki-
ninkų, kurie daugiausia
nėšima tabako auginimu.
Pavasario laiku tai jau tik-
rai prisimena Lietuvos
kudikystės dienas. Laukai
lygus, gražūs, paukštelių
ciulbėjimas girdisi krumų
tankumynė. Keliu važiuo-
jant ar einant tankiai ma-
tai žilą senelį ukiminką su
pora bėrų žirgų ariant, ar
tai akėjant, kur man pri-
siminė jaunų mergelių se-
nai, senai Lietuvių girdė-
ta dainelė — "Sena tavo
žagralė, kreiva tavo vage-
lė."

Gana jau daug turiu me-
džiagos patyręs apie Conn.
ukiminkus ir gaves prog-
bandysiu plačiau aprasyti
ypač jų pačių papasako-
jimą. (Labai prašom Red.)
Jonas Žukauskas

NAUJAS BIZNIERIUS PHILADELPHIJOJE

Philadelphijos lietuviai
susilaukė naują biznie-
rių p. F. Vitkausko as-
menyje. Jis atidarė savo of-
sisa 2701 E. Allegheny ave.
Vitkauskas yra gerai žino-
mas Amerikos lietuviams.
Jis yra Sandaros ir SLA
narys. Pirmiausia dirbo prie
United States Linijos, da-
bar atsidares savo ofisą,
kuriam teiks lietuviams
patarnavimą parvešinėda-
mas laivakortes bei pini-
gų siuntime. Patartina
vietos ir aplinkės lie-
tuviams reikalui esant kreip-
tis į jį.
Vietinis.

PETERSON, N. J.

Vienas agentas išsiplepėjo
—Lietuvą reikia prijungti
prie Sovietų Rusijos.

Balandžio 27 d. mūsų
kolonijon buvo atlekęs ne-
paprastas patamsių apa-
talas, t. y. tulas Zaldokas
iš "Vilnies" štabo. Kad
užpiovė, tai net rengėjai
išsispė, — mat prilygino
darbininkus prie muly.
Toliau mokino, kad mes-
turį būti "prisirengę prie
revoliucijos", o pats po te-
rinko aukas savo skurū
išpirkti: esą Garmus (?) iš
Pittsburge suareštuodines
ir tai kainavę 15,000 dol.
kaucijos. Surankiojo apie
\$11.

Po to šnekėjo apie Lie-
tuvą, akėdamas savo neva-
lytus dantis iš soc. demok-
ratus, o labiausia į valst.
liaud., "Sandarą", ir "Tė-
vyne" pykdamas kam ne-
sideda į bendrą rojus
fronta. Galop pasisakė,
kad Lietuvą reikia sujun-

gti su Sovietų Rusija! Tai
tau. Agituoja viešai už
prijungimą Lietuvos, o
pats 150000 dol. už savo
kailį mokėti pasiryžęs, kad
tik į tą "rojų" neišsiųstų.
Pasitaiko visokių imperia-
listų agentu, bet tokių,
kurs pats bijo savo perša-
mo rojaus, dar nebuvo.
Silkų Audėjas.

MILWAUKEE, WIS.

Vyrai, nebukit sasnudė!
"Sandaros" skaitytojai
urbut žino, kad ant žem-
apio Milwaukee randasi,
bet neteko matyti jokio ju-
lėjimo Milw. lietuvių tar-
pe. Musų pusmilijoninė
Milwaukee yra lietuvių, u-
bėlnai imant, tarpe 800
eimynų ar kiek daugiau.
— sunku pasakyti, nes jau
yra be galo daug tokių,
kurie sau už pažeminimą
skaito vadintis ir jaustis
lietuviams, o vadinasi "a-
merikonais", skaito "Kur-
vera" tie tokiais ir patieka
laila neišpasakytai.

Randasi dvi SLA kuop.
177 ir 328, atskilusi nu-
pirmutinės jau netoli nu-
netai, abi gyvuoja nepre-
biliausiai prilygimus ap-
mlybes, kokiose randasi.
177 kp. "smarkesnieji"
au lyg už užduotį pasi-
nė mūsų kuopą griauti, ir
ai daro ant kiekvieno žin-
gsnio, priemonėmis nes-
garzydami, betruska pei-
ių ir šautuvų, o visa kita
artojama.

Milwaukee taipgi randa-
i nuo seno TMD. 60 kp.,
kurios sekretore yra S.
Beržienė, 577 Reed st., bet
ninėta kuopa nekaip tuo
arpu tegyvuoja dabar or-
ganizuojasi ir tikisi būti
stipresne. Gaila kad San-
dara nevadovauja mūsų
organizacijai tuo tarpu. Po
Karpavičiaus suspenda-
cimui iš "Sandaros" pasi-
darė tarpe Sandariečių ar
vienminčių skaudus at-
ipeikėjimas ir nepasitikė-
imas, kad naudingos or-
ganizacijos, nešančios kul-
tara pirmesdis yra keista-
mintis. Nenori jo leista
laikraščio visai, nei iš nau-
lesniu narių. Mano nenu-
lstančių pasiryžimu yra
suvverti "Sandaros" kuop-
pa.

Apie Milwaukee ir musų
veikluma gana šiam sy-
kniui, netrukus ir ašipra-
tus daugiau parašysiu.
Stasė Beržienė.

Aukos Polit. Izdei.

Prakalbose Milwaukee,
surengtose TMD kuopos,
suringta aukų Polit. Izdei
\$11. Aukos perduota pa-
čiam p. Radžiui.

BRAZILIJOS LIETUVIAI Rupinasi išleisti Lietuvišką laikraštį.

Gavom iš Brazilijos prane-
šimą, kad didelė lietu-
vių kolonijoj, Sao Paulo
mieste, prasidėjusi organi-
zacinė lietuvių fermentaci-
ja. Rupinasi susiburti kru-
von, steigti kolonijas. Tuo
tarpu tas darbas dar tik
pradinėj stadijoj ir dar
daug kas esą reikia išsiai-
škinti, bet tikimasi netru-
kus visai rimtai susiorga-
nizuoti.

K. Norkus rupinasi iš-
leisti lietuvišką laikraštį,
kuris turis netrukus jau
pasirodyti. Esą galima,
kad Brazilija busianti tre-
čia Lietuva (antra Am.
Jungt. Valst.).

Argentinoj bolševikai
pasirodė ansukresni: jie
tenai jau leidžia kolį tai
"Rytojų".

NEW BRITAINO ŽINIOS.

SUVAŽIAVIMAI, VAKA- RAL, PIKNIKAI IR KITA

Baland. 24 d. įvyko ALT.
S. 2 apskr. kuopų atstovų
suvažiavimas, dalyvaujant
apie 40 atstovų. Pirminin-
kavo apskr. pirm. gerb.
Vokietaitis, mandat. tikri-
no A. Sapiega ir A. Pilve-
lis. Atstovų ir svečių upas
buvo puikus, visi pasiryžę
dirbti. Atstovų į Seimą iš-
rinkta p. Sekys ir jei galės
pasitraukti nuo tarnybos
p. Čekanauskas. Nutarta
birželio 19 d. Union City,
Conn. ir rugpjūčio 7 d.
New Haven surengti ap-
skrities piknikus. Kitas
apskr. suvažiavimas nu-
tarta laikyti Hartford,
Conn.
Rep.

Bal. 25 d. ALTS. 32 kp.
surengė prakalbas
dabar. "Sandaros" red. J.
Pronskus. Publikos buvo
apie 90. Pirmas prakalbėjo
vietinis veikėjas p. V. Vi-
tūkinas, kviesdamas rupin-
tis lietuviybės reikalais.
Svečias Pronskus dviejoje
prakalbos dalyse plačiai a-
pibėgo dabartinę Lietuvos
padėtį, reikšdamas vilties,
kad sveikas lietuvių tautos
instinktas padės Lietuvai
ir dabartinius sunkumus
nuveikti, kaip nuveikė
daugelį kitų sunkių valan-
čių. Po to plačiai paaiški-
o kelis iš publikos duotus
paklausimus.

Gegužės 8 d. L. M. "Var-
po" Draugija ir ALTS.
31 kuopa rengia bendromis
pajėgomis spektaklį 4 vei-
ksmū ir 1 pav. pjese "Blin-
da", kuri bus sulosta sek-
madienį po piet, Lietuvių
svetainėj.

Gegužės 15 d. ALT. San-
daros 32 kp. išvažiuoja į
Bridgeport, Conn. lošti te-
atrą sykiu su Bridgeporto
Sandaros 15 kp. statys
"Mirtu Vainikas". Veika-
las yra labai puikus, ka-
dangi dalyvauja pats mo-
kytojas ir režisierius J.
Lukas ir ima svarbiausią
rolę. Bridgeportiečiai ne-
praieiskite tos progos, nes
kitą sykį gali nepasitaikyti
panašaus teatro. Visi į
Liet. Jaunų Vyrų svetainę
Lafayette st.!

15 d. Geg. L. N. P. Kliu-
bo 30 metų apvaikšioji-
mas nuo susitvėrimo minė-
to klubo Lietuvių svetai-
nėj popietį: prakalbos,
dainos, vakare toje pačioje
svetainėj didelės banketas,
kur dalyvaus daug svečių
ir iš kitų kolonijų.

Gegužės 22 d. Sandaros
32 kp. statys spektaklį
"Mirtu Vainikas" po pietų
Lietuvių svetainėje, Park.
st. Yra dedamos pastangos
kad tas veikalas išeitų ko-
puikiausiai, nes pats J. Lu-
kas dalyvaus tame veika-
le, kurs yra atsižymėjęs
scenoje, kaip geras loše-
jas.

Mirė J. Vitkauskas, bal.
21 d. valdžios ligonbuty,
Rutland, Mass., kuris buvo
pasauliniame kare Franci-
joj ir mušio lauke likosi
užnuodintas gesu. Sugrįžęs
nesijautė gerai, pagalios
likos ištrauktas jaunas,
vos sulaukęs 30 m., turėjo
apleisti šitą pasaulį, palik-
damas žmoną, dideleme
nuliudime. Palydėtas iš šv.
Adnriejaus lietuviškos ba-
žnyčios į šv. Marijos kapin-
nes.
Reporteris

Worcesterio žinios

WORCESTERIO ŽINIOS.

Komunistų okupacija kenčiant.

Worcestery yra apie 2
tuzinu komunistėlių ir ko-
kia šimtinė jiems prijaun-
čiančių. O kiti žmonės y-
ra jų visai neprigaudinēja-
mi. Štai faktas. Jie per sa-
vo riksmą ir puolimą pa-
grobė į savo rankas Lietu-
vių Svetainę. Komunistai
patrys gerai žino, kad jų
dolerių prie tos svetainės
yra pridėta kuomažiausiai,
nes jie tos svetainės pini-
giskai neremė ir šiandien
nenori remti. Ta svetainė
yra nupirkta draugijų ir
šėrininkų pinigais. Čia
pinigai yra šv. Kazimiero
Dr-jos. Liet. Uksų Pašal-
pinio klubo ir kiekvienas
šėrininkas gali pats persi-
tikinti knygoje, kas rėmė
tas draugijas. Bet komuni-
stai užvaldė tas draugijas,
šėimininkauja tikrai "ko-
munistiškai" ir rėkia, kad
kitos draugijos, kurios ne-
su jais, neremia svetainės!

Pažiūrėkim, ar beliko
galimybės ją remti? Žino-
ma lietuviams Dailės
Draugija Aušrelė yra
šiame sezone samdžiusi sa-
le keletą kartų. Bet kaip
tik "Aušrelė" paima sve-
tainę, tai tie patys "drau-
gučiai" kiekvieną kartą su-
rengia kolį nors savo pa-
rengimą, kad tik pakankus
"Aušrelėi". Ko jie tik ne-
prasimano: ir "sketin par-
ty", "sakoruz party" ir
kitokių dalykų. Žinoma, tie
parengimai nepakenkė
"Aušrelėi", gal vieną kitą
silpnos valios žmogelį tik
nuvyliojo, kurs jų tų štu-
ku nesupranta. Worcester.
visuomenė privalo saugo-
tis, kad jos komunistai to-
liau nebemulktinų ir žiu-
rėti, kad aukos į jų rankas
nepapultų, nes tie žmonės
patrys niekur neaukojo, o
tik iš kitų prašo.

Aušrelietis.

MINSTREL SHOW.

Worcesterio Draugijų vakarėlis.

Gegužės 15 d. vakare,
Lietuvių svetainėje Min-
strel Show visos Worcesterio
lietuvių Draugijos
rengia bendrą vakarą. Tas
vakaras turėjo įvykti sau-
sio 30 d., bet susirgus p.
Meškienei buvo atidėtas.
Dabar p. Meškienei pasvei-
kus vėl rengimas pradė-
tas ir geg. 15 d. turės būti
pasekmingas.

WHIST PARTY

SLA. 318 kp. rengia
Whist Party, bus gegužės
12 d. Aušrelės kambariuo-
se, prasidės 7 val. vakare.
Visi dalyvaukite.

DĖDYNAS JUOKUS KREČIA

Kada detroitiečiai pasi-
sakė, jog jie musų veikėją
p. Dėdyną konteste nuga-
lės, tai Dėdynas ranka nu-
mojo ir sako, jog nesiran-
da tokių, kuriuos jis nega-
lėtų pralenkti.

ALTS. 16 kuopos susi-
rinkimas įvyko 24 bal. Be
kt. nutarta smarkiai pasi-
darbuoti del "Sandaros".
Išrinkta komisiija kuopos
knygų ir narių stoviui pa-
tikrinti.

Liet. Draugijų Taryba
jau gana senokai gyvuoja,
bet buvo aptingusi. Pasta-

rajame susirinkime sukru-
to ėmėsi rupintis jaunimu,
pritraukti jį prie lietuvių
draugijų ir dorai auklėti.
Zadama isteigti vakarinę
mokyklą mokyti lietuvių
istorijos ir gramatikos.
Sveikintini sumanymai.

Lietuvis fotografas ži-
nomas Worcesterį Stasys
Bajerčius pavasario sezo-
niui priėngė kuogeriausiai
savo įstaiga; kurie foto-
grafavosi, džiaugiasi, nes
p. B. yra apylinkėj geriau-
sias fotografas.

Liet. Savitarpis Bankas
Worcesterį auga: į 10 mė-
nesių gyvenimo turi jau
140 narių ir daugiau \$10-
0000 pinigų. Sekret. padė-
tėja išrinkta Juzė Rauty-
tė.

Naujos Parapijos Cho-
ras Minstrel Show gegu-
žės 5 d. rengia dainų kon-
certą. Chore yra 70 daini-
ninkų, gerai prasilavinusių
dailės srity, tad tikim ir
linkim pasisekimo.
Jonas Emeo.

Nauji "Sandaros" skai-
tytojai: J. Miškinis, 431
Millbury st., A. M. Rich,
91 Henshaw st., J. Zaka-
as, 146 Washington st.,
R. Linkus, 8 Taylor st. Vi-
si užsisakė metams.

Pora metų atgal čia bu-
vo susitvėręs "žurnalistu"
burelis, kuris vadinosi
"plunksna". Bet meilgai
jįsiai bendrai dirbo. Pa-
sklydo kaip "Grigo bitės".
Vienas "memberis" atsiđu-
res Detroitę "pliaškina"
žinias po vardu "plunks-
na I." Kitas "busy" kepda-
mas "pajus" (ne sėrus),
neturi laiko literatūra už-
siimti. O dar regis du ar
trys "solderius" parduoda-
mi su moterimis prisiba-
ra per dieną, kad jau va-
kare nėra įkvėpimo rašyti.
Beje dar vienas "busy"
ant "zaliuosios gatvės" lie-
tuviškame "speakeasy"...

Gerai žinomi Worcesterio
žuvininkai: pp. Berno-
ta, Gabeckas, Endzelis,
Svederskis, Tumosa, Kala-
kauskas, Burokas, Baka-
nauskas ir kiti buvo labai
supykę ant gubernatoriaus
už suvelinimą atidaryti
"fišinimo" sezoną. Jau ren-
gėsi prašyti p. Bakanau-
są, kad rašytų "prošenije"
i "state house". Mat p. Ba-
kanauskas labai moka ge-
rai rašyti, nes buvo už
pisorių "volostnoj kance-
liarijoje."

Girdėjau, kad kun. Va-
sys nelabai "pagirttas tar-
pe moterių". Mat jisai lie-
pė moterims "veikėjoms"
buti namie ir namus sva-
riai užlaikyti, gerą vaka-
rienę virti sunkiai dirban-
tiems vyrams. Gi rekti į-
riuose parengimuose liepė
atsiusti savo dukteris.
"Wise guy!" Sunku suras-
ti tokį kunigą kaip buvęs
Jakaitis, kuris mokėtų su
"dievotoms veikėjoms"
puikiai sugyventi.

SMULKMENOS.

Senai lauktasis "Aušre-
lės" koncertas įvyko ned.
24 d. Balandžio, Lietuvių
svetainėje. Kaip įskalnų,
galima buvo įspėti viskas
bavyko gražiai.
Žmonėms labai patiko.

Sis buvo paskutinis
"Aušrelės" parengimas šį
pavasari, ant rudens gi-
dėjau kad p. Dirvelis ren-
giasi pastatyti naują didė-
lij muzikališką veikalą
"Girių Valdona". Gerai!
Lauksime.
Zvalgas.

DR. F. PUSKUNIGIS

Vietinis lietuvis daktar-
as, kuris daug lietuvių iš-
gydė iš labai pavojingų li-
gų. Jis laiko ofisą 38 PRO-
VIDENCE ST., Worces-
ter, Mass. Ligonis priima
nuo 2 iki 4 val. po pietų
ir nuo 6 iki 8 val. vakare.

W. C. Harris, M. D.

Ofiso valandos: nuo 2 iki 4 po
pietų ir nuo 7 iki 9 val. vakarų.
105 MILLBURY ST.,
Worcester, Mass.
3 KANSAS ST.,
Worcester, Mass.

SAUGOK KOJAS

Išor patalomsėjam jūsu kojas
nuo visokių nemalonių, kaip
tai: kornu susausimo, papi-
očių deginimo, mazolių satry-
nimo ir kitokių nesmagumu.
Norinti turėti sveikas kojas,
pirkite čeverkykus pas
WALK-MORE SHOE STORE
58 Millbury St. Worcester.
Užtikrinam, kad busit už-
grančinti, nes tas žinoma per
15 metų mūsų praktikos.
Vedėjas R. J. Likšys

A. BUDREVICIUS.

Užlaiko dvi
APTEKAS
122 Millbury Street ir
38 Providence St.,
Worcester, Mass.
Reikalui esant kreipki-
aės, nes gausite teisin-
gus vaistus ir gerus
patarimus.

M. MENDELSONN

Advokatas.
ir registruotas notaras Lietuvos
atstovybėj Atlieku visus legu
išiskus darbus: kaip Amerikioje,
taip ir Europoje.
390 Main St. Room 931-932
Worcester, Mass.

GEORGE WEGERT

Užlaikome visokias lėšas, d-
bras ir virtas ames. Viskas di-
deliame pasirinkime.
275 GREENWOOD ST.
Worcester, Mass.

GEORGE WEGERT

Užlaikome visokias lėšas, d-
bras ir virtas ames. Viskas di-
deliame pasirinkime.
275 GREENWOOD ST.
Worcester, Mass.

Didelis Pasirinkimas

Pas mus galite gauti šviežiausią mėsa, lietuviš-
kus skilandžius, kumpius, dešras ir visokius kitus
valgomus daiktus.
L. ir K. ZURLIAI, Savininkai.
53 LAFAYETTE ST., WORCESTER, MASS.
Tel. Park 1891

Buckler Bros.

4 1/2 LAFAYETTE ST.
WACKELL BLDG. IR 211 MAIN STREET
Geriausias Worcesterio marketas, žinomas užlai-
kyme geriausios rūšies tavoro, žemų kainų ir spe-
cialio patarnavimo. Užeikite ir persitikrinkinte, tē-
mykite musų prekes languose.

Jeį Turi Automobilių

Ir su juom turi kolį nemalonių, tai atvažiuok
pas mus, o mes jums patarnausime. Kelyje nelai-
mei atsitikus šauk telefonu Park 2017, o mes pribū-
vę jums parvešime. Nepamiršk adreso.

AL. BELEVICK

314 HARDING ST., WORCESTER, MASS.

WORCESTER DAIRY SYSTEM

Near-by Milk & Cream
Phone Park 310
For
PROMT SERVICE AND
BEST QUALITY
17 E. Worcester St Worcester, Mass.

Lietuviškų Čeverkykų Krautuvė

86 MILLBURY ST.
Worcester, Mass.
Visos čėverkykos krautuvėje vi-
suomeni galite gauti gerus čė-
verkykus del visos savo žin-
nos. Priimamos laišo ir už-
tikrintas patarnavimas.

PRAN. J. BUBLYS

LIETUVIŠKŲ ADVOKATAS
827 State Mutual Bldg.
WORCESTER, MASS.

VINCAS BEGUTIS

Generali Kontraktoriaus
Dalyvauja statybos ir tūto sumo-
muos. Patarnavimas visuomeni-
cims.
15 INGALWOOD AVE.
Worcester, Mass.

M. CIVINSKAS

Lietuvis Graborius
340 HARDING ST.,
WORCESTER, MASS.
Tel. Park 4156
Patarnauju laidotuvių ir
šventavoju automobilius
įvairioms reikalams

ST. BAJERČIUS

(BAYERS)
Lietuvis Fotografas
Traukiu paveikslus pavieniū
arba grupių
21 MILLBURY ST.
WORCESTER, MASS.

Juozas M. Čizauskas

PLUMERIS
Atlieku darbą užtikrintai
31 STERLING ST.,
WORCESTER, MASS.
Tel. Cedar 1253-M

STERLING DAIRY

MILK CO.
Ant kėlelioms parvešinimo vi-
siena pristatome i namus pa-
vieniū pienu ir smetona. Reiki-
amais. Šaukbe telefonai: Park
717 arba Cedar 7922.

IGNAS J. BARKUS

ADVOKATAS
519-548 Slater Building.
Worcester, Mass.
Ofiso tel: Park 7717
Namų tel: Cedar 2863-W

Laikraščių skaitytojų balsai.

APSAUGOK VIESPATICIUS DRAUGU, O NUO PRIEŠU PATYS APSISAUGOSIME

„Hilf die Welt zu beherrschen“ niekaip neužsiminėm apie pašalinčius mūsų nusistatymu laikraščius. Davėme ramybės jiems rašyti apie mus, kaip jiems patinka; davėme jiems išsireikšti jų pasuvalgę, kaip jiems patinka. Bet paskutinį laiką „Dirva“ ir „Vienybė“ pradėjo mus atkvoti: pirmoji, kad sandariečiai ir visi kiti myli Lietuvą jos reikalais, ir nori paremti reikalingiausius politikoje ir kulturoje reikalus — neduodu auku Politiniam Izdui. Ji („D.“) išsigalvojo, buk mes su aukomis kursime „revolucija“ Lietuvoje ir „liesime ten kraują.“ Antroji „V.“ kartais taip toli iš tiesos nuvažiuoja, jog darosi pikta ir nesmagu. Paveikslan „Vienybė“ 11 nr. vedamajame straipsny yra toki išsireikšimai: „po šio Lietuvos perversmo, nors is visų pusių jau buvo visokių žinių, bet valst. laudininkai tik dabar nors vienu laišku (tas laiškas buvo išspausdintas „Tėvynėje“ ir „Sandaroje“ — Red.) pranešė savo nusistatymą. Šitas suvalgiavimas davė progos labai daug nesuipratimų pas amerikiečius pykti.“ Mes esame žmonės laisvę mylintieji, žinių tiesą ir tikrąją demokratiją, ir be valst. laud. pranešimo žinioje jų nusistatymus ir dabar žinome, kad jie savo nusistatymus negali išreikšti dabar, bet tikime kad išreikš tada, kada ten įvyks ramybė, vadinasi, bus pašalintas karo stovis, sugrąžinta spaudos ir žodžio laisvė. O nesuipratimų pas mus amerikiečių lietuvius delto įvyko, kad pasalinė spauda nežiūrėjo ir nežiūrėti tiesos.

Toliau tame pačiame vedamajame „Vienybė“ šitaip šnekėjo: „varde valst. laud. buvo siuntinėjamos Amerikon tulos misijos, kurios suvaidino nelabai garbingą rolę, butinai norėdamos „suženyti“ sandariečius su socialistais. Bet „V.“ nepasako nei kada valst. laud. siuntinėjo tas misijas, nei sąstatus tu misijų, nei pasekmes. Jei ji turi mintyje Natkevičių su Žygeliu ir vėliau Mafauską, tai „V.“ labai apsiriktų. Tie buvę valst. l. pasiuntiniai yra plačių pažvalgų žmonės, atsidavę savo tėvynės reikalais ir matydami kaip kademai dirba Lietuvos pračiučiai, jie irgi manė, kad kartais galima visiems pažangiesiems lietuviams susieiti į kruvą ir labai daug pagelbėti savo tėvynei, taip kaip mes panasiai susiję su kademais laike Lietuvių Dienos, paskui laike New Yorko Seimo ir tt. Ir buvę visuotinas Amerikos lietuvių Seimas pereinatis metais Philadelphiajose parodė, kad mes galime susieiti su visais pažangiaisiais Amerikos lietuviams. Ir tai įvyko ne dėka valst. laud. pasiuntinių, bet dėka mūsų pačių susipratimų ir tikrąjai Lietuvos meilei. O jei laike Mafausko Amerikoje buvimo įvyko kai kur mūsų kolonijose bendros prakalbos su esdekais, tai buvo ne be pasekmių: tos prakalbos ir protestai del pykių birž. 14 dienos Lietuvos Seime davė Politiniam Izdui aukų. Blėdies

mums nebuvo, o jei kur įvyko nesuipratimų, kaip pav. Lawrence, tai po tu rėsusipratimų sandariečiai tuoj pertraukė ryšius su esdekais ir liaudies pamatė, kad esdekai niekindami sandariečius klydo.

Mes nei „V.“ nei kitus laikraščius iki šiol nekrikštino „fasistais“, bet „V.“ tame vedamajame pažymėjo, kad ją kas itaria „fasistais.“ Matyt, kad „V.“ turi žinių apie tai. Bet kas davė progą taip „V.“ įtarti? Ji iki perversmai palaikai tal pino įvairius prisūstus iš Kauno straipsnius (ypac Anskaičio — buv. amerikiečio, „slapyvadžių rasaničio), taipgi imdama ištraukas iš „Ryto“, „Lietuvio“. Čia mes žymėdami, ar „V.“ ar „D.“ ar Anskaitį, visai anaipol nesmerkiam ir piktumo nerodome, tik pažymime, kad jie klydo ir, be abejo, ateis laikas, kad jie visi pamatys savo klaidas ir prie jų prisipažins (jei jie turės žmoniškos drąsos). Perversmai, diktatura, autokratija, ir tam panašūs spaudimai prie gero nepriveda. Pavyzdžiai iš gyvenimo Rusij, Italij ir kitų diktaturu tai geriausia liudija.

„V.“ Nr. 11 idėjo Anskaičio aprašymą apie gruodžio 17 d. Tas aprašymas nėra pilnas. Mes jau anksčiau ir biski teisingiau žinotėme kauniškėje spaudoje apie tai.

Čia prisidengęs pagromis valst. laudininkams autorius galop nusimauna uždangą sakydamas: „Dabar patys laudininkai pripažįsta (Kada, kur? Red.) kad jie tokiomis sąlygomis, kokios buvo susidare, nebegalėjo valdyti kraštą. Bet visgi jie pasirodė esą puikiais lietuviams; o tas jau daug reiškia. Tiesa, pasakius, reikia pripažinti, kad Lietuvoje laudininkų partijai sunku ir vystytis.“

Kiek valst. laud. iki šiol rašė savo spaudoje ir laiškuose, tai niekur jie tokio pareiškimo nedavė. Taipgi išsireiškimas, kad „Lietuvoj laudininkų partijai sunku vystytis“ netikslus. Valst. laud. sąjunga jau išsivysčius senai ir skaitlingiausia jėgomis, nariais ir darbais. Kad dabar, šiuo momentu, jai sunku, tai be abejo tiesa, nes valst. laud. burnos uždarytos, karė (Plechavičiaus, G. Glovackio ir tam panašių) cenzūros prislėgtos. Bet ateis laikas, kad juos vėl reikės praštytis į valdžios aparatą, panašiai, kaip 1919 ir 1920 metais.

Pasipiktinęs skaitytojas.

BAILINGUMAS AR VEDMAININGUMAS

Tik pagerbti tenka tą žmogų kuris turi savo nuomonę visais drauginiais klausimais ir, taip pat, turi gana pilietinės drąsos tą savo nuomonę pareikšti ir apginti. Bet, deja, netaip yra su tais kurie garbina ir gina smurtininkus. Nedrįsdami tiesiai pasisakyti už ką stovi jie, turi dangstytiis įvairiomis kaukėmis ir veidmainiauti. Labai teisingai jiems „Tėvynė“ pastebėjo, kad „tokie žmonės yra labai labai menki žmonės.“

Bet iš visų tokių bailiausių ir menkiausių pasirodė esąs „Dirvos“ redaktorius, J. Karpavičius. Jis, nors ir iš sykio šoko ginti smurtininkus, vienok dar iki

šiai dienai neišdriso pasisakyti, kad jam smurtininkai ir jų interesai yra brangesni už pačią Lietuvą ir jos liaudies gerovę.

Užnot paaikšinęs savo skaitytojams tikrąsias priežastis, del kurių gruodžio 17 naktį burelis suokabininkų išvedė į gatvę apgautus kareivius, nuverčė demokratinę valdžią, kokiam pavojui pastatė krašto nepriklausomybę, ir i kokį skurdą įstume laudi, jis ansimetė nepartinu ir puolė ALTS. Centro Valdyba ir sandariečius, kam jie piktinasi išsigimėliais, pakėlusiais žinkluotą ranką prieš žmonių rinktą valdžią. Dar su lidesniu įnirtumu jis puolė „Sandarą“, girdi, jis išėjus prieš pačią Lietuv. ir nreikianti nukas revoliucijai ankelti!

Kam teko skaityti „Dirva“ prieš gruodžio 17 d. iš žino, kad p. Karpavičius buvo partinis žmogus ir kaip toks visap agitator prieš buvusią demokratine valdžią ir joje esamąją vyriausią V. L. partiją grumodamas, kad jeigu ji neatsiiribos nuo socialdemokratų, esamų valdžioje, tai, girdi, sandariečiai ir visi pažangus Amerikos lietuvių pasirinks sau kitą partiją remti. Į šitokius J. Karpavičiaus ir jo bendradarbių grumojimus teko net kai kuriems čekiečiams atsakinėti, kad jie neturi teisės sandariečių vardu Liaudininkams taip grumoti.

Bet šiandien, kuomet Smetoną pryšką pasistatė smurtininkai sutrempė visą, kas Lietuvoje buvo laisvo, kulturingo ir pažangaus, kas Lietuvą statė lygiagrečiai su pasaulio kulturingomis tautomis, — tai del to p. Karpavičiaus „patriotišką“ širdį nebeskauda Dabar jis jau rėkia tik tylėk, tik susimildami tylėk, tik nieko prieš Smetoną ir jo tabu (tabu — tai toks šventas daiktas, kurio negalima paliesti) nesakykit, tik užmirškite smurtininku kriminališkus darbus ir viskas bus gerai.

Dar daugiau. Norėdams smurtininkams įrodyti savo nuolankiausią ištikimybę užsimojo už pačių smurtininkų organą „Lietuvių“ toliau nuspiauti ir puolėsi „Dirvoji“ dergti garbingus darbuotojus ir inteligentus — aušrininką Dr. Šliupą, Universiteto rektorij M. Biržišką, prof. P. Leoną ir kitus, pasirašiusius žinomąjį memorandumą.

Zinome atsitikimų, kada ir mažas sunytis slonį aploja, taigi valia ir Karpavičiai sau lygių tarpe rodyti savo smarkumą. Bet nevalia yra tai daryti ALTS. nario kauke prisidengus ir sandariečių tarpe už save kvailiesni ieškoti! (Dabar p. Karpavičius nebeskaito sandariečių. Red.)

ALTS. prezidentas A. B. Strimaitis, sekretorius K. J. Paulauskas ir kiti Centro Valdybos nariai nuo savo organizacijos narių ir podraug visų Amerikos pažangiųjų lietuvių užsipelnę didžiausios pagarbos, laikydami Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros vairą demokratybės. o ne smurtininkų pusėje. Jeigu ALTS. Centro Valdyba ir organas „Sandara“ būtų nuėjus tais smurto takais, kuriais nuėjo dvi bičiulės „Dirva“ su „Vienybė“, tai kas žin, ar būtų jau beteke šią vasarą laikyti dvyliktąjį Seimą Chi-

cagoje? Sprendžiant sulyg parodyto chicagiečių upo, galima drąsiai sakyti, kad nei.

Is Chicagos sandariečių tarpo pasirodė tik šeši žmonės, pritariantys smurtininkams. Jie jau yra savo laiką atgyvenę ir pasilikę gyvenimo užpakalyje, ir niekas čia į juos rimtos domės nekreipia. Visi kiti kaip muras stovi kartu su Centro Valdyba ant papėdės kovos už demokratine Lietuvos ir jos žmonių laisvę. Kitos kolonijos, jei negeriau, tai ne prasčiau stovi. Taigi, persimetėliu sėjama demoralizacija ALTS. nepakenkė ir nepakenks ir ypac po sekamam Seimui, ALTS. atsisots dar aukesnėj pozicijoj ir sugebės netik sutvarkyti savo reikalus čia Amerikoje, bet ir didelę paramą galės suteikti Lietuvos liaudžiai jos kovoje už šviesesnį rytojū.

Julius Švitra.

DAR VIENAS SMETON-LAIŽIS

„Dirva“ N. 16 idėjo tulo V. Dargvainio šešių kolonijų straipsnį, iš kurio tik ir matyti, jog tas žmogus yra smetonlaizis. Jis visap kabinėjasi prieš „Sandaros“ del jos nusistatymo prieš teisės ir konstitucijos laužytojus ir viadradarbių grumojimus teko net kai kuriems čekiečiams atsakinėti, kad jie neturi teisės sandariečių vardu Liaudininkams taip grumoti.

„Smetona ir Voldemaras ir kiti kurie atsako dabar už Lietuvos likimą yra Lietuviai patriotai ir tarnavo Lietuvai jau tais laikais kuomet niekas nei mokėsino už tarnybą negaudavo, nei ekselencijų žitūlais nėsipuodavo.“

Taigi, taigi, p. Dargvaini. Tais laikais, kada už lietuviškos darbą niekas neužmokėdavo ir ekselencijos titūlais netituluodavo, bet dar aštriai baudavo Smetonos su Voldemaru kažkodėl nebuvo matyti. Iš tu laikų žinomos tik D-ry Grinių, Staugačių ir kitų pavardės, kurias p. nas Smetona dabar apšaukė Lietuvos parduotais! Jie dirbo tais laikais, dirba ir dabar ir liaudies matomai Gribiaus ir kitų darbais aukščiau įvertino, jeigu juos visoje didžiūmoje išrinko į seimą ir parėškė jiems pasitikejimą.

Jeigu jau kalbėti apie tiulius ir ekselencijas, tai tik D-ro Griniaus vyriausybė buvo jas panaikinusi, o ponai Smetona su Voldemaru ekselencijas be matant vėl sugrąžino. Jie nakties metu pasiskelbė ekselencijomis, bet i kokią padėtį pastatė pačią Lietuvą? Parodyk p. Dargvaini, bent vieną dabartinį ekselencijų gražių pavyzdį ir naudingą Lietuvai darbą?

V. Dargvainiui nepatinka „S-ros“ redakcinis str. ir štai ką jis sako:

„Pasiskaičius straipsnį „Lietuva geležinėse replėse“, sustoji, atsidusti ir dumoji: ar tik to straipsnio autorius pirmą rašysiant nebuvo kur pokilyje ir po to neturėjo laiko tinkamai išsimegoti ir prasibraivyti.“

Jeigu p. Dargvainis nori užgincyti, kad Lietuva šiandieną nėra geležinėse replėse ir taip kalbėdamas prisimena pokilį, tai taip ir jauti, ar p. Dargvainis tik ne iš Smetonos kokio diplomatinio pokilio parėjęs ir budamas neišsibraivęs taip rašo? Argi galima su-

rasti didesnės replės, kaip rinkti „Tautos Fondo“ pinigai virš pusės milijono dolerių. Kodel p. Dargvainis tą užslepi.

Sandarietis.

GERIAUSIA DIRBTI SANDAROJE

GERIAUSIA PROGA

Dabar yra atitraukti gimines ir pažįstamus i Kanadą. Aš parduodu laivakortes i Kanadą iš visų kraštų greitai ir giau, negu kas kitas. Padarau affidavitus, igaliojimus, sujieskau vietas ir t. t. Mano patyrimas laivakorčių biznyje per paskutiniuosius 15 metų, tai liudija. Esu po kaucija (bonded Agent). Del platesnių žinių kreipkitės šiuo adresu:

JONAS SEKYS (Lietuviška Agentura Laivakorčių ir Pinigų siuntimo). 177 PARK ST., HARTFORD, CONN.

PARK RESTAURANT

Padarom čystai ir skaniai valgius ANDREW MANTVIL, Savininkas 333 MAIN STREET Beacon Falls, Conn.

Pranešimas Visiem

Gerbiame! Visokiuose reikaluose kreipkitės prie mus, nes mes mes užlaikom „FAXI SERVICE“, reikale patarnaujant diena ir naktį už žemesne kaina. Taipgi užtikim krautuve ir saldžių gerimų del svetelių, prasome užėiti. LEO. BARANAUSKAS 10 John st., Waterbury, Conn. Telephone 4406

Žmogaus Sveikatai

BENDLERIO GELEZINIS STIPRINTOJAS SVEIKATOS

Išblykusiems ir silpniems žmonėms ypatingai tokiems kurie po sunkios ligos pradeda pasveikt. Šitos gyduolės padidys valgio norą ir duos sveiką ir gražią išvaizdą ypatai ir apsergęs jų kūną nuo ligų. Meldžiu pamėginti. Kaina \$2.00 paštu. Taipgi turime geros, stambios Europiškos Trejankės, kaina \$1.00 paštu. (29)

JONAS BENDLERIS, Aptiekorius. 18 metų patyręs tame darbe KAMPAS BANK ST. IR CONGRESS AVE. WATERBURY, CONN

PRANEŠIMAS KELIAUJANTIEMS

Keliaudami per mūsų miestelį, vasaros laiku per karščius, tai norėdami pasilesti ir skaniai pavalgyti ir išsigerti, tai meldžiam sustoti i WHITE SWAN INN HOTELI, kur, yra patogiausia vieta visam mieste, su vakvynėmis ir mandagiausiais patarnavimais del keliaujančių svetelių (22)

ADOLFAS KALPINAS, Savininkas S. Main St., White Swann Inn, Beacon Falls, Ct.

BROOKLYN BOTTLING CO.

PO PRIEZIURA BROLIŲ KRUGELIŲ Yra seniausia išdirbystė nesvaigančių gerimų ir turi gerą patyrimą. Broliai Krugeliai budami toje išdirbystėje per ilgus metus, taigi gali skaniai ir gerai sutalstyti visokios rūšies saldžius gerimus. (32) 47 DRAYER AVE. WATERBURY, CONN Tel. 1418-2

L. G. NATKEVIČIUS ir A. PUODZIUNAS

Užlaikom krautuve visokių saldžių ir minkštų gerimų, patarnavimas, mandagiausiais visiems sveteliams. Taipgi esu Notarijušas, darau raštus visokiose kalbose. Parduodu namus, farmas ir lotus. Reikale kreipkitės prie mus. L. G. NATKEVIČIUS 41 GREEN STREET WATERBURY, CONN

Del Gebėjimo išgydyti Raudoną Naudą DR. RICHTERIO Lankuro Reikalais PAIN-EXPELLERJ

Geriamasis vaistas nuo visurių užkietėjimo.

Kuomet Kud'niai Verkia Pabandykite

Geriamasis vaistas nuo visurių užkietėjimo.

ALLEN HOWE DENTISTAS Kambury 17. Tel. connection 409 BROADWAY South Boston

Dr. J. J. Zabarauskas Lietuvius Optometristas Išskaminuoja akis ir pritaiko akinus Kreipkitės vakaras 414 BROADWAY S. Boston, Mass. Tel. T. 14101

Dr. J. C. SEYMOUR (LONDZIUS) LIETUVIUS GYDYTOJAS Valandos nuo 9:00 val. ir chto iki 9:00 val. vak. 391 BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

Lietuvius Advokatas Veda visokias provas, kaip tai: civiliskas ir kriminaliskas; padaro visokius dokumentus, prapitinko ir padarvimo. PRANAS J. KALINAUSKAS 332 BROADWAY SO. BOSTON, MASS. Telefonas S. B. 0141

NADAS RASTENIS ADVOKATAS 706 West Lombard Street BALTIMORE, MD. Telefonas: Ofiso: Calvert 4896 Duto: Gilmer 0261

Paul J. Jakmaugh, M. D. (Jakinavičius) 509 EAST BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

Lietuvius Optometrista Iškaminuoja akis, priskiriu akinus ir kreivas akis atitaisu, Ginkamu laiku. J. L. PASAKAINIS, O. D. 417 BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

DR. BALABAN GYDYTOJAS IS RUSIJOS Chirurgas ir prie gimdymo, 351 DORCHESTER STREET So. Boston, arti Andrew Sq.

H. S. Stone O.D. Akis specialistas 399A BROADWAY, So. Boston, Mass.

